N°. 212. A°. 1859.

DINGSDAG 6 SEPTEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is ƒ 24 's jaars of ƒ 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . ƒ 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een
BIJVOEGSEL.

Nederlandsch-Indië.

Toen in de bekende mail-editie van het Bataviaasch Handelsblad de aandacht op het leger in Oost-Indië werd gevestigd, hebben wij niet geaarzeld, de beschouwingen, over dat onderwerp meegedeeld, te ondersteunen. Met groot genoegen zien wij uit de jongste handelingen der Regering, dat zij voortgaat, krachtige maatregelen te nemen tot doelmatige versterking onzer krijgsmagt, waar die noodig schijnt, en tot aanwakkering der vrijwillige dienstname zoo van onze landgenooten als van vreemdelingen.

Wij komen nogmaals op genoemde mail-editie terug — thans niet om te ondersteunen, maar om te bestrijden. Wij beginnen met te verklaren, dat wij de verschijning van een zoodanig stuk een vreemd verschijnsel achten in Nederlandsch-Indië onder het bestuur van den heer Pahud. Dan, hoe dit zij, het stuk bestaat eenmaal, en heeft de algemeene aandacht in groote mate tot zich getrokken; niet het minst dat gedeelte waar — nadat Indië door de pen des Redacteurs verschillende zaken aan het moederland *gevraagd* heeft, aldus wordt vervolgd: „ Dat vraagt Indië aan Nederland, omdat „ het zich als een gedeelte van Nederland beschouwt. „ Het zou het niet behoeven te vragen indien Nederland „ Indië aan zich-zelf overliet."

Indië nu moge zich als een gedeelte van Nederland *beschouwen*, het *is* daarom nog geen gedeelte van Nederland. Welke is de toestand? Indië is een bezitting, een wingewest van Nederland. Als zoodanig wordt het door Regering en Natie beide, ja ook door onze Indische ambtenaren-zelve beschouwd. En te regt. Is het geene bezitting, maar een kolonie, een volkplanting in den eigenlijken zin des woords, dan mag men er zich wel terstond toe zetten, de sints onheugelijke jaren bestaande betrekkingen tusschen Indië en Nederland te wijzigen. Het klinkt misschien hard, maar toch is het zoo: wij exploiteeren in meerdere of mindere mate Indië tot ons nut en voordeel. Wij houden, met een betrekkelijk uiterst gering aantal ambtenaren, de inlandsche vorsten en bevolkingen in toom, en leiden hun werkzaamheden en hun arbeid tot *ons* voordeel. Terwijl wij de orde der Indische maatschappij onaangeroerd laten, in zoover althans onze eigene veiligheid dat gedoogt, houden wij die maatschappij aan onze oppermagt ondergeschikt, en ontvangen wij den cijns der bevolking in hun arbeid en in de vruchten, door dien arbeid in 't leven geroepen. Onze *regten* op Indië zijn die van den sterkste, en geene andere. Men moge nu, door menschlievendheid zoowel als door politiek gedreven, trachten het dragen van ons juk zoo gemakkelijk mogelijk te maken en de bevolking zelfs tot eenige ontwikkeling en beschaving op te leiden — wij regeeren desniettemin Indië als een gewest, dat ons toebehoort, dat aan onze heerschappij is onderworpen. Vindt men dat regt van den sterkste een slechten, een onbarmhartigen titel — welnu, men late dien varen, maar make zich op hetzelfde oogenblik gereed, geheel Indië te laten varen.

Daar is in Indië een Europeesch, in 't bijzonder een Nederlandsch element. Wij zenden ambtenaren daarheen, om ons gezag te vertegenwoordigen en te handhaven; een leger en een vloot, om dat gezag te steunen en elke inbreuk daarop te straffen. Aan den anderen kant vestigen zich ettelijke Nederlanders op onze bezittingen, ten einde zich daar door handel of nijverheid een bestaan te verschaffen. Welke is nu de toestand dier Nederlanders in Indië? Zij staan daar — een kleine maatschappij te midden eener oneindig talrijker Indische bevolking — als voorposten der Westersche beschaving en ontwikkeling, als vertegenwoordigers van Nederland en zijn bestuur ver boven de inlanders verheven. Maar de Nederlander in Indië is op zijne beurt gehoorzaamheid en onderwerping verschuldig aan het Gouvernement; gehoorzaamheid en onderwerping om nog andere redenen en in nog veel hoogere mate dan dat in Europa met den burger van den Nederlandschen Staat het geval is. Als de Nederlander naar Indië gaat, dan weet hij dat hij zich het genot der staatsburgerlijke vrijheden en regten die hier zijn deel waren, dáár althans gedeeltelijk zal moeten ontzeggen; en terwijl hij dat weet, vertrekt hij uit eigen beweging en vrijen wil naar Indië; want niemand, en allerminst de Staat, dwingt hem, zich daarheen te begeven. Hij kent de voorwaarden, waaronder hij in Indië op bescherming en ondersteuning van het Gouvernement aanspraak kan maken; staan hem die voorwaarden niet aan, welnu, hij blijve in Europa; acht hij die voorwaarden na een korter of langer verblijf in Indië onregtvaardig en te zwaar, hij keere naar Europa terug.

Zeer vreemd — om er niet meer van te zeggen — klinken beweringen als de volgende van het Bataviaasch Handelsblad: „ Indien Indië groot kan zijn „ zonder Nederland, Nederland kan niet groot zijn „ zonder Indië. Daarom wil Nederlandsch Indië Ne- „ derlandsch zijn en blijven." — Dat is toch waarlijk bijzonder vriendelijk en welwillend van Nederlandsch-Indië! Zouden wij aan het Bataviaasch blad mogen vragen, wat dat Nederlandsch-Indië toch is? Is het de inlandsche bevolking? Wij gelooven dat die niet bedoeld kan zijn. De Nederlanders in Indië alzoo? *Zij* willen dus nog geen opstand maken, zich niet afscheuren en tot een afzonderlijk en bloeijend rijk verheffen — och neen, ze willen voor het oogenblik nog wel, dat Indië Nederlandsch blijve!

Het is de vraag niet, of Nederlandsch-Indië wel zoo goed wil zijn, Nederlandsch te blijven of niet; het is de vraag of Nederlandsch-Indië (liever: de Nederlanders in Indië) hun pligt verkiezen te doen of niet; het is de vraag, of zij de voorwaarden, waarop zij in Indië werden toegelaten, willen nakomen of niet. Waarlijk, de betrekking tusschen het moederland en Indië wordt al zeer zonderling voorgesteld. In allen gevalle weten wij nu, dat de Redactie van het Bataviaasch Handelsblad Nederlandsch wil blijven, en wij behoeven dus niet te vreezen dat de volgende mail ons het berigt brengen zal van het ontstaan van een zelfstandig Rijk, met den Redacteur dier Courant bijv. als Keizer aan het hoofd. Dat is ten minste één punt van gerustheid.

Wij zullen ons wel wachten, de gevoelens van de meerderheid der Nederlandsche bevolking in Indië te vereenzelvigen met de meeningen door het Bataviaasch Handelsblad voorgestaan. Integendeel, wij gelooven — terwijl ook wij ons ditmaal beroepen op particuliere brieven en berigten, waarmede men in 't bijzonder tegenwoordig zoo in de weer is — wij gelooven, dat dit blad geenszins den geest dier bevolking uitdrukt, waar het zulke ongerijmde stellingen omtrent de verhouding van Indië tot Nederland verdedigt. Wij beklagen ons dan ook volstrekt niet over de verschijning van het bedoelde stuk; licht nemen wij aan van welke zijde het ook tot ons kome, mits het geen valsch licht zij. En op de Indische aangelegenheden kan de algemeene aandacht niet genoeg gevestigd worden. Maar een andere vraag is, of het feit, dat men een stuk als dit op Java laat drukken en verspreiden (want ook de mail-editie zal men daar wel lezen) overeen te brengen is met den geest van het Regeringsreglement enz., met den aard onzer positie in Indië. En die vraag meenen wij ontkennend te moeten beantwoorden.

Eendragt en vaderlandsche zin wenschen wij dat bij de Nederlandsche bevolking in Indië steeds in groote mate gevonden worden. Kwalijk verborgen dreigementen verachten wij. De Nederlanders in Indië gevoelen zich naauw aan ons verbonden, en wij zijn weerkeerig innig aan hen gehecht. Geen slagboom mag tusschen hen en ons worden opgerigt, geen verwijdering mag tusschen hen en ons ontstaan. Hij, die het daartoe zou willen brengen, zal tot zijn schade en schande bekennen, dat hij zich deerlijk vergiste toen hij meende onze landgenooten in Indië op het dwaalspoor te kunnen brengen omtrent de verhouding van Nederland tot Indië en omtrent hunne eigene betrekking tot beide.

BUITENLAND.

KAAPSTAD (KAAP DE GOEDE HOOP) den 23 Julij.

Met de stoomboot, welke eenige dagen geleden is aangekomen, werd hier het verrassende berigt aangebragt, dat onze gouverneur, sir George Grey, wiens tijd van bestuur eerst na eenige maanden ten einde liep, en van wien men verwachtte dat hij zelfs geruimen tijd langer zou aanblijven, plotseling werd teruggeroepen. Wat de eigenlijke redenen van dit besluit der Engelsche Regering geweest zijn, is natuurlijk onbekend. Bekend is het echter dat sir George geen aanhanger is van de partij, welke tegenwoordig in Engeland het bewind in handen heeft, en dat die partij zijne staatkunde met betrekking tot Kafferland afkeurt en ook in andere opzigten hem somtijds scherp gegispt heeft. Men meent intusschen dat de door Zijne Exc. aan den dag gelegde ongenegenheid, om de benoeming van een nieuwen auditeur-generaal alhier, die door de Regering in Engeland gedaan was en in deze kolonie alles behalve bijval vond, terstond af te kondigen, de naaste aanleiding tot zijne terugroeping geweest is. Reeds is eene vergadering in de Kaapstad gehouden tot het beramen van maatregelen om Zijne Exc. bij zijn vertrek een blijk van achting te doen geworden, en over het geheel schijnt ook dat gedeelte van het publiek, dat zijne maatregelen in sommige opzigten afkeurde, vrij algemeen van gevoelen te zijn, dat zijne terugroeping als eene voor de kolonie bedroevende omstandigheid te beschouwen is. Het door die vergadering benoemde committé heeft een adres aan Z. Exc. gerigt. Wie zijn opvolger zal zijn, is hier onbekend; sommigen gissen sir George Clerk, die vroeger, als commissaris der Regering, den afstand van hetgene toenmaals de Souvereiniteit genoemd werd en thans de Oranje-Vrijstaat heet, tegen den zin van een groot gedeelte der koloniale bevolking bewerkt heeft, en die over het geheel ook om andere redenen hier niet zeer populair is; anderen weder spreken van sir Charles Darling, die tijdens de invoering onzer Constitutie de kolonie als luitenant-gouverneur bestuurde, en die, schoon voornamelijk vele der hier woonachtige Engelschen tegen hem hebben, bij een aanzienlijk deel der bevolking bijzonder gezien is.

De eerste zitting van ons tweede Parlement is den 8 dezer gesloten, en heeft langer geduurd dan een der vorige zittingen, namelijk 112 dagen. Algemeen schijnt men van gevoelen dat in geene zitting nog zoo weinig is tot stand gebragt. Onderscheiden wetten, welke door het eene Huis reeds afgehandeld waren, zijn in het andere gevallen of onafgedaan gebleven.

Het is niet te ontkennen, dat de aanvoer van landverhuizers uit Engeland thans met meer kracht gedreven wordt dan vroeger. Sedert een vorig berigt is één schip met landverhuizers in Tafelbaai en een ander in Algoabaai aangekomen, en nog verscheiden andere schepen zijn op weg. Uit Holland is onlangs de Maria Johanna met eenige landverhuizers aangekomen.

De eerste steen van den grondslag der gepatenteerde scheepshelling, die door de Simonstadsche Dokmaatschappij aan de Simonsbaai zal aangelegd worden, is onlangs met de gewone plegtigheden door den Gouverneur gelegd, en men wil dat ook aan Tafelbaai weldra een dergelijk werk zal ondernomen worden. Binnen een jaar zal ook de scheepshelling aan Simonsbaai gereed zijn, en zal dus althans eenigermate te gemoet gekomen worden aan iets waar hier gedurig over geklaagd wordt, dat men in de koloniale havens geen schip ordentelijk gerepareerd kan krijgen, zoodat dikwijls schepen, die anders nog zeer bruikbaar zouden zijn, gesloopt moeten worden, omdat zij te veel geleden hebben om ze van hier naar Mauritius of St. Helena te vervoeren.

Wat onze andere ondernemingen van dergelijken aard betreft, in de overeenkomst omtrent den spoorweg tusschen de Kaapstad en Wellington zal waarschijnlijk de door velen gewenschte verandering gebragt worden, waardoor de linie ook door de bewoners der korendistricten gebruikt zal kunnen worden. In de oostelijke provincie bevindt zich thans een agent eener spoorweg-maatschappij, wien in last is gegeven om te onderzoeken in hoever de bewoners dier provincie genegen zouden zijn om zelve zich ten behoeve van een spoorweg eenige risico te getroosten. Te Grahamstad en te Port Elizabeth, de twee einden der beoogde linie, schijnt men met het denkbeeld nog al veel op te hebben, maar of de bewoners der buitendistricten er voor zijn, is op zijn minst genomen twijfelachtig. De aandeelen in den spoorweg tusschen de Kaapstad en den Wijnberg worden nog niet zeer druk genomen, schoon de voorstanders van het aanleggen er van zich moeite genoeg geven.

Sedert eenigen tijd worden hier pogingen aangewend, om eene goedkoope vleesch-maatschappij tot stand te brengen, met een kapitaal van £ 20,000 in 20,000 aandeelen van £ 1 elk. Die pogingen worden echter tot heden met geen zeer goeden uitslag bekroond, zoodat het provisionele committé nu, om de deelneming aan te moedigen, voorgesteld heeft dat slechts diegenen die aandeelen bezitten van het vleesch der maatschappij zullen worden voorzien, welk voorstel in eene gisteren gehouden bijeenkomst is aangenomen, waarbij werd overeengekomen dat de lijsten nog gedurende veertien dagen ter teekening zullen liggen, waarna diegenen, die alsdan geteekend hebben, zullen beslissen over de te nemen maatregelen.

Hr. Ms. schip Urgent wordt aan de Kaap verwacht, tot bijzondere dienst bestemd zijnde. In de nabijheid van Chavonne zullen twee nieuwe batterijen worden opgerigt, elk waarvan met 21 zware stukken zal worden gewapend.

Uit de buitendistricten, bepaaldelijk uit die der oostelijke provincie, verneemt men thans dat de regens, die aldaar de langdurige droogte vervangen hebben, niet overal zoo overvloedig zijn geweest, dat de gevolgen der droogte niet zeer nadeelig werken. Het vervoer is in sommige streken ongelooflijk kostbaar, en ook in den prijs van het vleesch, die door de sterfte onder het vee zeer vermeerderd was, is nog geene vermindering op te merken.

Het belangrijkste nieuws uit de aan deze kolonie grenzende streken is dat de heer Boshof, president van den Vrijstaat, die eenigen tijd geleden met verlof van daar naar Natal was gereisd, zijn ontslag heeft genomen. Dat was trouwens door velen voorspeld en baart geene verwondering bij het publiek. Verder hoort men uit den Vrijstaat weinig bijzonders. De landerijen stijgen er zeer in prijs, en twee nieuwe dorpen zullen er opgerigt worden, waarvan het eene meer bepaaldelijk tot eene woonplaats voor de afgescheidenen schijnt bestemd te zijn. Ook het Griqua-opperhoofd, Adam Kok, heeft, even als de heer Boshof, zich op reis begeven, en schijnt het verblijf in zijn Land moede te zijn. Men beweert intusschen dat deze reis in verband staat met een plan van den Gouverneur om hem en zijn volk, die meerendeels Christenen en trouwe bondgenooten der Engelschen zijn, in onafhankelijk Kafferland te doen zetelen. De haven van East London, in Britsch Kafferland gelegen, maar door een besluit van een vroegeren Gouverneur aan de Kolonie getrokken, is thans weder van deze gescheiden en met Britsch Kafferland vereenigd.

Wat de Zuid-Afrikaansche Republiek aangaat, het laatste nommer der aldaar uitkomende Courant bevat eene zeer levendige schildering, maar die, naar bijzondere berigten te oordeelen, niet overdreven is, van den toenemenden bloei van dit Land, waar thans fraaije steenen gebouwen de plaats van ellendige houten huisjes innemen, waar bouwerven, die nog kort geleden voor vijftien pond te krijgen waren, thans meer dan viermaal dien prijs doen, waar ook de plaatsen zeer in prijs toenemen, en waar overal herbergen aan den weg en ponten op de rivieren als uit den grond verrijzen. Aan werklieden, b. v. timmerlieden en metselaars, is echter nog groot gebrek, zoodat ook daar waarschijnlijk voor Hollandsche landverhuizers van die soort nog al goede vooruitzigten zouden zijn. Ongelukkig is het, zoowel voor Natal als vooral voor de Kaapstad, eene lange reis om er te komen.

Uit Natal eindelijk — van waar met de Waldensian tijding tot 13 julij ontvangen is — is weinig nieuws te melden. De partij die ten gunste van Staats-onderstand aan kerkgenootschappen gestemd is, is in den wetgevenden raad aldaar gelukkiger geweest dan in ons Kaapsche Parlement, daar zij eene vermeerdering van de daartoe bestemde gelden, voornamelijk ten gunste der Nederduitsche Hervormde Kerk, bewerkt heeft. De onlusten in Zululand tusschen het opperhoofd Panda en zijn zoon Ketchwaye zijn thans tot zulk eene hoogte geklommen, dat aanzienlijke gedeelten door de bewoners verlaten zijn, omdat deze den gedurigen strijd niet langer verduren konden. Aan de zuidergrens van Natal beginnen de Basutos, die aldaar eene schuilplaats voor hunne vrouwen en have denken te vinden, wanneer zij weder met den Vrijstaat in strijd mogten geraken, zich zeer uit te breiden, en men schijnt hiermede in Natal zelf niet zeer ingenomen te zijn.

LONDEN den 3 September.

De Hertog van Chartres, die na den vrede van Villafranca naar zijne familie is teruggekeerd, gaat, zegt men, in de volgende maand weder naar Turijn, om zich op nieuw bij zijn regement te voegen. Ook zou de Hertog van Nemours in october naar Turijn reizen, om een bezoek aan den Koning van Sardinië te brengen.

— Naar aanleiding van het artikel in de Presse over de bekende redevoering van den graaf de Morny, behelst de Times op nieuw eene beschouwing over de gevoelens welke Engeland jegens Frankrijk en ten opzigte zijner eigene veiligheid bezielen. De Engelsche Natie, zegt de Times, voedt in het minst den wensch niet om aan de magt, den voorspoed of de eer van Frankrijk afbreuk te doen. Het Keizerrijk heeft derhalve niets van Engeland te duchten, ten ware mogelijk in het geval van een nieuwen Europeschen oorlog, die de hartstogten zou opwekken en de Staten naar gelang hunner inzigten en belangen partij doen kiezen; maar het is onwaar dat de vooroordeelen van een vroeger tijdvak, dat van Trafalgar en Waterloo bij voorbeeld, in den laatsten tijd weder verlevendigd zouden zijn. Men heeft zich in Frankrijk vergist ten opzigte der in Engeland aan den dag gelegde gevoelens, welke alleen door de behoeften der nationale veiligheid ingegeven waren. De Natie wil niet dat die veiligheid van den luim, de ontevredenheid of de wijsheid van een enkel man, wie hij ook zijn moge, afhangt. Engeland wenscht Frankrijk geen duim gronds, geene enkele stad, geen enkel schip, geen enkel man te ontnemen, maar evenmin wil het dat Frankrijk het iets ontnemen kunne. Bovendien wil het zelf meester zijn over zijn eigen lot. Toen het dus vermeerdering zijner strijdkrachten verlangde, heeft het alleen zijne veiligheid geraadpleegd. Geen der genomen of aangeraden maatregelen kan als eene bedreiging worden aangemerkt. „ Wij wenschten wel, voegt de Times hierbij, dat men hetzelfde van de ontzagchelijke militaire en maritieme wapeningen van Frankrijk zeggen kon, want welk is het doel dier wapeningen? Gewis niet om Frankrijk tegen Engeland te beschermen." Het artikel eindigt met den wensch dat Frankrijk zich voortaan aan de ontwikkeling der werken des vredes wijden moge, door het aanmoedigen van ondernemingen, die de hartstogten doen vergeten uit welke de oorlogen voortspruiten. Dan zal het in de Engelschen altijd veilige vrienden en getrouwe bondgenooten vinden.

— Van Malta schrijft men dat het Engelsch eskader onder den admiraal Fanshawe, van Napels en laatstelijk van Palermo gearriveerd, in de haven van Malta terug is gekomen, terwijl dat onder den admiraal Mundy nog in zee kruiste.

— Kapitein Eldrige, gezagvoerder op het Noord-Amerikaansch schip Amazon, berigt de ontdekking van een eiland in den Stillen Oceaan, op eenige mijlen afstands van alle op de kaarten aangewezen kusten. In een brief van 16 januarij dezes jaars zegt hij dat dit eiland op 45 graden noorderbreedte en 167 graden oosterlengte ligt, zeer gevaarlijk bij de nadering is en geene huizen noch inwoners heeft, ten zij in het hoogste gedeelte, waar de kapitein eene soort van woning opmerkte, die uit het wrakhout van een verongelukt schip zamengesteld scheen te zijn. Nabij deze woning zag hij op elkander gestapelde aardhoopen, met een steen gedekt, hetwelk scheen aan te duiden

dat aldaar de lijken van eenige ongelukkige schipbreukelingen begraven lagen.

— De Madras Spectator van 5 julij jl. behelst het volgend treurig verhaal omtrent de schipbreuk van het te Sunderland te huis behoorend schip Sir Charles Napier, kapt. Balsillie. Deze bodem verliet den 17 mei ll. Rangoon in Bengalen met eene lading rijst, naar het Moederland terugkeerende. Op 4 graden noorderbreedte en 93 graden westerlengte gekomen, bevond men dat het schip 18 duim water in het uur maakte, en het noodig was al de manschappen aan de pompen te werk te stellen. Alle inspanning der equipage was echter vruchteloos. Na vijf dagen lang rusteloos gearbeid te hebben, was het water in het ruim tot zes voet geklommen. Men gevoelde zich uitgeput en besloot het schip te verlaten. De drie booten werden uitgezet, doch alvorens de kapitein vertrok trachtte hij zijnen bodem zoo digt mogelijk onder de kust van Sumatra te brengen, hetwelk hem tot op 60 mijlen gelukte. Proviand en water werden overgebragt in de jol, waarin zich de kapitein met zijne vrouw en drie man bevonden. De opperstuurman en vijf matrozen begaven zich in de pinas, terwijl de tweede stuurman en de overige schepelingen in de giek redding zochten. De beide laatste booten trachtten een toevlugtsoord te vinden in de nabijheid van een dorp onder Acheenhoofd. Zij hadden geen proviand of water, en werden door de dorpelingen ontdekt, die hen riepen om aan land te komen, doch de manschappen in de boot zagen dat zij gewapend waren met lange messen en dat hun uitzigt en hunne bewegingen geene vriendelijke ontvangst beloofden, zoodat zij weigerden aan wal te komen. Terwijl zij beraadslaagden over het best te volgen plan, staken twee groote en zwaar gewapende praauwen, waarin 50 a 60 man, allen met musketten en eene soort van donderbussen gewapend, van den oever af en roeiden op de booten aan. De schipbreukelingen konden zich met deze aanvallers niet meten, en namen dus de vlugt, achtervolgd door de praauwen. Deze laatsten, ieder ongeveer 40 roeispanen voerende, zouden hen spoedig ingehaald hebben, had niet de invallende duisternis zulks belet. De pinas, stil bijdraaijende, werd door de praauwen onopgemerkt voorbijgevaren, terwijl de giek een goed einde vooruit raakte en in staat was buiten onmiddellijk gevaar te ankeren. Het was een nacht van groot lijden en ongemak, daar men eten noch drinken bezat. Naauwelijks was de dag aangebroken of de manschappen in de giek ontdekten dat de praauwen hen digt op de hielen waren. Men trachtte weder te ontkomen en stuurde naar zee, doch de vijand zette de vervolging voort, en men zag geen ander redmiddel dan naar den wal af te houden. Uit de praauwen werd op de giek geschoten, doch geen der mannen werd gekwetst, schoon een kogel bijna den rug des timmermans raakte. Men besloot zich thans over te geven, daar het onmogelijk was te ontsnappen. De roovers namen alles in bezit wat zij vinden konden, gaven de gevangenen rijst en beloofden hen naar Acheen op te zenden, indien zij zich verbonden het voorgevallene geheim te houden. Volgens deze belofte werden de zeelieden over land naar de residentie van den Radja gebragt, alwaar zij tot hunne vreugde den opperstuurman en het volk van de pinas, die gelukkiger geweest was dan de giek, in welstand en veiligheid aantroffen. Daar de opperstuurman met de kust van Sumatra wel bekend was, had hij regtstreeks naar Acheen koers kunnen zetten en was behouden aldaar aangekomen. De Radja, die een weinig Engelsch verstond, behandelde hen zeer vriendelijk, voorzag hen van spijs en stelde hen aan den Koning voor, wiens gedrag mede allerlofwaardigst was. Den dag na de vereeniging van de manschappen der giek en der pinas ankerde het te Nantes te huis behoorend schip Jean Victor ter reede van Acheen en bood aan de schipbreukelingen naar Penang over te brengen. Intusschen was niets bekend van de jol, waarin de kapitein en echtgenoot benevens drie man zich begeven hadden. Wel ontdekte men kort daarop de jol, doch zonder Europeanen, maar bemand met twee inboorlingen van Madras, van wien zij vernamen dat de kapitein met de zijnen zich aan boord van de Melanie bevond, die aan de benedenkust geankerd was. Spoedig kwam men nu bij elkander en verstond dat van de drie booten de jol de meeste gevaren had doorworsteld. Van zijne medgezellen gescheiden, had de kapitein het eiland Pulo Brass bereikt en de sloep naauwelijks op eenige koraalriffen vastgezet of honderden van inboorlingen kwamen aan strand en verzochten hem aan land te komen. Geen andere weg bleef over; daar de branding zeer hevig was, namen de eilanders de schipbreukelingen op den rug, droegen hen op den oever, behandelden hen uiterst welwillend, bragten hen in eene hut en gaven hun rijst, waarop zij eenige uren rust namen. Ontwaakt zijnde, scheen de gezindheid der inboorlingen veranderd; zij wilden niets meer doen zonder betaling, en de kleederen der geredden trokken hunne bijzondere opmerkzaamheid. Voor een hemd bedong men nu zes eijeren, en zoo in evenredigheid. Een der eilanders werd bekoord door de ringen, welke de vrouw van den kapitein droeg, en toonde zijn mes als wilde hij de hand afsnijden indien de kostbaarheden hem niet vrijwillig gegeven werden, hetwelk men dan ook deed; mevrouw Balsillie mogt alleen haren trouwring behouden. Tegen den avond beroofde men de jol van alles en eigende zich zelf den chronometer toe. De kapitein met de zijnen was nu overgelaten aan de genade van meer dan 100 gewapende wilden, toen men, tot groote vreugde twee Europeanen zag landen en zich met geweld een weg banen door de inlanders, die niet geneigd schenen hun toegang tot de schipbreukelingen te verleenen. Eerst dacht de kapitein dat het van zijne eigene manschappen waren, doch het bleken vreemdelingen te zijn, de kapitein en opperstuurman van de Melanie, die, te Acheen gehoord hebbende dat zich Europeanen in nood te Pulo Brass bevonden, met hunne zwaarden ter hulp derwaarts gesneld waren. De inboorlingen moesten al het geroofde wedergeven en kapitein Balsillie met de zijnen kwam behouden aan boord van de Melanie. De kapitein en zijne vrouw hebben echter Madras niet mogen bereiken. Mevrouw Balsillie werd den 22 junij van eene dochter verlost, die slechts weinige uren leefde; den 25 junij bezweek haar echtgenoot, en den 30 junij, op slechts weinige mijlen afstands van Madras, volgde zij hem in den dood.

PARIJS den 4 September.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Men volgt hier met eene zeer levendige nieuwsgierigheid de Midden-Italiaansche zaken, die met iederen dag een duidelijker afgeteekend karakter aannemen. Ik ben in de gelegenheid geweest eenige personen te spreken die tot het corps diplomatiek in betrekking staan en kan u dien ten gevolge een en ander mededeelen uit vertrouwelijke gesprekken, welke ik over de zaak heb hooren voeren.

De aanhechting van Toskane, — ik spreek van Toskane omdat de beslissing welke ten aanzien van dien Staat zal genomen worden, tevens die omtrent de andere Staten zal inhouden, — is op dit oogenblik de groote zaak van den dag. De deputatie der Toskaansche Vergadering zal waarschijnlijk thans reeds door den Koning te Turijn zijn ontvangen. Het antwoord van Victor Emmanuel kan — in overeenstemming met hetgeen Frankrijk verlangt, en dat is het gewigtigste punt, — niets anders zijn dan eene voorloopige aanneming.

Ziehier de strekking van die aanneming: zij heeft ten doel de Oostenrijkers schaak te zetten, — ik gebruik den diplomatischen term. Inderdaad doet Oostenrijk zulke hooge eischen, alsof het de overwinnaar ware geweest: het blijft staan op de herstelling der Hertogen. Men moet dus, om het te brengen waar men het hebben wil, verder gaan dan het doel hetwelk men zich voorstelt, en ofschoon men er niet aan denkt Midden-Italië aan Victor Emmanuel te schenken, zal men het hem toch voorloopig afstaan, ten einde dan later concessiën te doen, om ze vervolgens ook van de zijde van Oostenrijk te kunnen vorderen. De Fransche Regering wil, evenmin als de andere Europesche Mogendheden, aan hare grenzen een nieuw Koningrijk scheppen dat, even als Pruissen, ongeveer 11 millioen inwoners zou tellen. Maar zij wil het Oostenrijksche Kabinet dwingen door de vrees voor zulk eene vergrooting van Piemont. Het is altoos tijds genoeg om op de aanneming terug te komen, — zoo althans meent de Fransche Regering. Nu bestaat er een ontwerp waar de Fransche Regering zich niet tegen heeft verklaard, en dat in de eerste dagen een geheel nieuw gewigt zal erlangen. De Koning van Piemont zal de Kroon van Toskane, wanneer hij haar heeft aangenomen maar niet zal kunnen behouden, aan een lid van zijn geslacht overgeven. Hij zal daartoe niet kiezen den Prins Carignan van Savoije, die te oud is om eene nieuwe politieke loopbaan in te treden. De eenige kandidaat, die als van zelf in aanmerking komt, is Prinses Clotilde, echtgenoot van Prins Napoleon. Twee redenen worden voorop gesteld om de partij van Prins Napoleon in Toskane, aan welker hoofd de heer Montanelli staat, te bevorderen: 1°, eene constitutie zou genoegzamen waarborg opleveren tegen absolutistische beginselen en bovendien kent men de zeer vrijzinnige denkbeelden van den Prins; 2°, door een Franschen Prins als gebieder te erkennen zouden de Toskaners beveiligd zijn tegen den terugkeer van de Oostenrijksche heerschappij; de dynastie door Prins Napoleon gevestigd zou uitsluitend Italiaansch zijn.

Ziedaar de hoofdinhoud van hetgeen ik heb hooren bespreken en ik meen er met genoegzame zekerheid te kunnen bijvoegen dat dit ook de geest is van de Fransche Regering. Intusschen zal Napoleon III het zoo aanleggen dat het al den schijn heeft alsof hij gedwongen werd, en hij zal zijne toestemming niet geven dan op den dag dat Prinses Clotilde door het algemeen stemregt tot den troon geroepen wordt. Want het zou eene Hertogin en geen Hertog zijn, aan wie de Souvereiniteit van Toskane werd opgedragen. Wat de zaken van Bologna betreft, ik kan u verzekeren dat de Fransche vertegenwoordiger bij het Pauselijk Bewind eene ernstige taal heeft gevoerd en het in zijn eigen belang heeft aanbevolen de beraadslagingen der Bolognesche vergadering, die den 1 september is bijeengekomen, niet te storen. Den vorigen dag had er eene voorbereidende zamenkomst plaats gehad van de gedeputeerden bij den markies Pepoli, neef van Keizer Napoleon en het werkelijke hoofd der beweging in de Romagna. Het is op bepaalde uitnoodiging van Frankrijk dat het Pauselijk Bewind zijn oorlogsvuur heeft moeten bedwingen; men heeft het ten duidelijkste aangetoond dat zijne troepen wel eens konden geslagen worden door het Toskaansche leger en dat zulk eene nederlaag onvermijdelijk nieuwe opstanden ten gevolge zou hebben. Het is dus een nieuwe Italiaansche Staat die in zijn tijdperk van wording is en zamengesteld zou zijn uit Modena, Toskane en Bologna.

De Conferentie van Zurich leidt tot niets. Men twijfelt hier niet of zij zal, zoo Prins Metternich geen gunstig antwoord uit Weenen brengt, onmiddellijk worden ontbonden. Deze meening is geheel overeenkomstig met die, welke ik van den beginne af aan heb te kennen gegeven, toen ik zeide dat de Fransche Regering geneigd was de zaken haren natuurlijken loop te laten gaan.

Al de behoudende bladen — de republikeinsche organen hebben er zich wel voor gewacht — nemen uit den Constitutionnel de zonderlinge verklaring over van de revolutionaire broederschap, geteekend door den heer Felix Pyat. In dit stuk komt geheel het karakter uit van hem, die het heeft gesteld; zijne medestanders waren eenige woeste republikeinen, die tegen de amnestie hebben willen protesteren. Dat zij protesteren, dat is hun regt; maar zij hadden het in minder overdrevene termen moeten doen. Het is eene groote fout hunnerzijds en hunne vrienden in Frankrijk betreuren het zeer.

— De Keizer wordt tegen den 25 dezer, op zijn laatst, te Parijs terug verwacht. Het schijnt zeker te zijn, dat hij zich in den loop der maand october naar Cherbourg zal begeven, welks versterking op den voet van oorlog voor niemand een geheim meer is.

— Men verzekert dat Prins Napoleon eerstdaags op reis zal gaan, om een bezoek te brengen aan eenige doorgaans minder bezochte departementen. Sommigen meenen zelfs te weten dat de Prins bij die gelegenheid ook naar Engeland zal oversteken.

— Gisteren morgen ten tien ure is er op het paleis der Tuileriën Ministerraad gehouden.

— Sommigen verzekeren zeer stellig dat er te Biarritz eene bijeenkomst van Koning Leopold met Keizer Napoleon III zal plaats hebben.

— Men verwacht eerstdaags te Cherbourg het beroemde Engelsche reuzenschip Great Eastern. De westelijke spoorweg-maatschappij is reeds bedacht op het organiseren van pleiziertreinen, ten einde de Fransche liefhebbers in de gelegenheid te stellen het vaartuig te bezigtigen.

— Nadat graaf Cavour woensdag avond te Turijn was aangekomen, had hij een onderhoud van verscheiden uren met den Koning en met de generaals Della Marmora en Dabormida, over hetgene te Zurich behandeld wordt. Oostenrijk, zoo verzekert men, dringt op de vervulling van al de toezeggingen aan welke het in de woordelijke opvatting der overeenkomst van Villafranca lezen wil, en doet eischen zoo als zich die van eene Mogendheid laten verwachten die niet geheel overwonnen is en wier inwilligingen den eigenlijken overwinnaar geen voordeel aanbrengen. Sardinië ziet zich hierdoor in eene niet geringe verlegenheid gebragt.

— De deputatie uit de Nationale Vergadering van Toskane, belast met het overbrengen van den door die Vergadering uitgesproken wensch ter aanhechting aan Sardinië, is zaturdag den 3 dezer des middags ten 12 ure te Turijn aangekomen, waar zij aan het spoorwegstation werd begroet door het gemeentebestuur en eenige leden der Kamers. De straten welke de deputatie moest passeren waren feestelijk versierd en opgevuld door eene ontzagchelijke volksmenigte, die de Toskaansche afgevaardigden met geestdrift begroette. Deze betuigden daarvoor hun innigen dank toen zij eindelijk het Hotel d'Europe hadden bereikt, waar zij hun intrek namen.

Tegen drie ure werd de deputatie bij Koning Victor Emmanuel toegelaten. De heer Gheradosca, lid der commissie, voerde het woord en zeide o.a.: „zoo de wensch van Toskane alleen strekte ter uitbreiding van uwen Staat, zouden wij aan uwe aanneming twijfelen; maar daar die wensch is ingegeven door de liefde tot de Italiaansche nationaliteit, hopen wij dat de gedachte aan Italië Uwe Majesteit zal bewegen de opdragt te aanvaarden."

De Koning antwoordde:

„Ik ben hoogst gevoelig voor den wensch der Toskaansche Vergadering. Ik ben er u, met mijne Volken, dankbaar voor. Wij hebben dien wensch begroet als eene plegtige manifestatie van den wil des Toskaanschen Volks, dat, terwijl het de laatste sporen doet verdwijnen der vreemde overheersching, verlangt bij te dragen tot de oprigting van een krachtig Koningrijk ter verdediging van Italië's onafhankelijkheid.

„De Vergadering zal echter begrepen hebben dat de vervulling van dien wensch alleen kan plaats hebben door de onderhandelingen die over de Italiaansche zaken gevoerd worden. Sterk door de regten, mij door uwen wensch verleend, zal ik uw verlangen ondersteunen. Ik zal de zaak van Toskane voorstaan bij de Mogendheden op wie de Vergadering hoopt en bovenal bij den grootmoedigen Keizer der Franschen, die zoo veel voor het Italiaansche Volk heeft gedaan. Ik hoop dat Europa niet zal weigeren ten aanzien van Toskane het werk der vergoeding te volbrengen, dat het, in minder gunstige omstandigheden, heeft volbragt ten aanzien van Griekenland, België en de Donau-Vorstendommen.

„Uw edel Vaderland geeft een bewonderenswaardig voorbeeld van matiging en eendragt. Gij zult deze deugden voegen bij die, waardoor de zegepraal der eerlijke ondernemingen verzekerd is, en waardoor iedere hinderpaal wordt overwonnen: de volharding."

— Uit Bern wordt gemeld dat vrijdag te Zurich eene conferentie van twee uren gehouden is, aan welke de heeren de Bourqueney, de Banneville, Colloredo en von Meysenbuch deel namen. Zaturdag is geene conferentie gehouden. Dien dag kwam een courier uit Turijn te Zurich aan. De ridder Jocteau, tweede afgevaardigde van Sardinië, was van daar naar Bern vertrokken, van waar hij heden op zijnen post zou terugkeeren.

De Bondsraad heeft een beambte van den Bond naar Marseille gezonden, om 2400 Zwitsers te ontvangen, welke uit Napels in die zeehaven aangekomen zijn.

— Men zegt dat de Spaansche Regering, op grond zoowel van hare bevoegdheid als medeonderteekenaar der Weener tractaten, als van vertegenwoordigster der regten van den Infant van Spanje, Hertog van Parma, aan de Hoven van Weenen, Berlijn, Petersburg, Londen en Parijs haar protest en hare bedenkingen heeft medegedeeld ten aanzien van het lot van het Hertogdom Parma.

— Men schrijft uit Madrid den 31 augustus: De Regering trekt op dit oogenblik te Alicante eene divisie bijeen van 10 a 12000 man, met de noodige artillerie. Onze vertegenwoordiger te Marocco heeft door middel van eene nota verlangd dat men de Mooren zou uitleveren, die op onze schildwachten te Ceuta hebben geschoten. Daar deze voldoening niet zal kunnen gegeven worden, valt er niet veel te rekenen op den uitslag dier onderhandelingen. Onze troepen zullen dienvolgens niet dralen met den aanval. Het schijnt dat tot opperbevelhebber der expeditie benoemd zal worden de generaal Manuel de la Concha, markies del Duero. Hij moet zich naar het kamp van Gibraltar begeven om er bevelen af te wachten. De geestdrift der troepen is groot en de Regering zal in deze zaak worden ondersteund door al de verschillende politieke partijen des Lands. De Cortes zullen tegen den 1 october bijeengeroepen worden en al de handelingen der Regering zullen aan hunne goedkeuring worden onderworpen. Bij het ministerie heerscht de meest gewenschte eenstemmigheid.

De Regering bereidt eene wet voor op de conscriptie, die aan de goedkeuring der Cortes zal worden onderworpen, onmiddellijk nadat zij bijeengekomen zijn. Gisteren zijn te Oliveira twee soldaten en twee burgers gefusilleerd, die betrokken waren in de republikeinsche zamenzwering, welke men daar heeft ontdekt. Eenige andere personen zijn tot onderscheidene jaren gevangenisstraf veroordeeld.

— Men leest in de Iberia: Volgens een schrijven uit Ceuta van den 25 dezer, hebben de Mooren, versterkt door de bevolking der naburige provincie Aullara, onze voorposten tot den terugtogt gedwongen; zij hebben bijna het geheele kamp bezet, benevens de beste positiën, bekend onder de namen van El Morro, El Arroyo, Ceuta la Vieja en la Puntilla; onze troepen hebben zich in de omstreken van las Galeras teruggetrokken. De Spaansche artillerie heeft den 24 den geheelen dag den vijand verontrust en hem belangrijke verliezen berokkend. Ook wij verloren veel volk. Men heeft zich binnen de vestingmuren van Ceuta en Melella moeten terugtrekken en het geheele kamp moeten opgeven.

KEULEN den 4 September.

De Koning der Belgen kwam gisteren voormiddag in de voorstad van Keulen aan en zette onverwijld zijne reis naar Coblentz voort. Volgens hier ontvangen berigt was Z. M. heden reeds te Frankfort aangekomen.

— Na langdurig lijden stierf eergisteren te Potsdam de Pruissische Staatsminister en minister van het Koninklijk huis, de geheimraad L. J. V. von Massow, in den ouderdom van 64 jaren. Reeds in den grooten bevrijdingsoorlog verwierf hij zich, door zijne vaderlandsliefde en dapperheid, het ijzeren kruis.

— Te Weimar, Homburg en in andere plaatsen van Duitschland worden aanbiedingen van geldsommen tot vestiging van eene Duitsche vloot gedaan, mits de opbrengsten daarvan in handen der Pruissische Regering gesteld worden. Ofschoon deze aanbiedingen het Vaderlandsch gevoel eer aandoen, beschouwt men ze echter voor het oogenblik als voorbarig, zoo lang men niet weet hoe de Pruissische Regering over de zaak denkt.

— Dr. F. von Dittrich, beroemd hoogleeraar in de pathologie en kliniek aan de Universiteit te Erlangen, werwaarts hij in 1850 uit Praag beroepen werd, overleed den 29 laatstleden, op 44jarigen leeftijd, in zijne geboorteplaats Nixdorf. Gedurende den tijd dat hij te Erlangen gevestigd was ontving hij niet minder dan acht beroepen naar buitenlandsche Universiteiten, die hij alle afsloeg.

— Dat Rusland voortgaat de op voet van oorlog gebragte drie legerkorpsen van het eerste leger op voet van vrede te brengen, blijkt op nieuw hieruit dat van alle zijden berigten wegens de vermindering van paarden bij de artillerie en der bagage-trekpaarden bij de infanterie ontvangen worden. Alleen bij de kavalerie, die niet vermeerderd was, heeft ook geene vermindering plaats. De reserves, die uit verafgelegen standplaatsen over Petersburg op marsch waren, zullen naar de Oostelijke provincien gezonden worden.

— Uit Munchen wordt gemeld dat de inschrijving voor de militaire leening gesloten is en dat vele aanbiedingen afgeslagen of verminderd hebben moet[en] worden. — De voormalige Beijersche minister Ab[el] is overleden.

— De Russische gezant te Weenen, de heer vo[n] Balabine, onderhield zich in de laatste dagen me[er]malen met den president-minister, graaf Rechberg, wel, naar verzekerd wordt, over den toestand v[an] Midden Italië. Graaf Rechberg zou daardoor [de] volle overtuiging erlangd hebben dat men te Petersbu[rg] geenszins die geestdrift voor de verdreven Vorst[en] voedt als te Weenen gewenscht werd. Sommig[en] geloofden dat het Russisch Hof den geheimen wens[ch] koestert om een lid der Familie Leuchtenberg [op] den troon van het nieuw Midden-Italiaansch Koningri[jk] verheven te zien, maar, zoo als men weet, is [dit] gerucht reeds vroeger van eene andere zijde wed[er]sproken.

— Uit Weenen meldt men dat, terwijl men ee[rst] ter naauwernood eenige verademing vindt van [de] groote moeijelijkheden in welke de oorlog de Regeri[ng] en het Rijk gebragt hebben, reeds van verschillen[de] zijden aanvragen aan het departement van finant[iën] gedaan worden, om schadevergoeding voor het ge[mis] van winsten gedurende dien oorlog te erlangen. Z[oo] verwondert men zich dat de Triester Lloyds stoombo[ot]maatschappij hare eischen ten deze insgelijks wil do[en] gelden, naardien Triest toch niet alleen niets do[or] den krijg geleden heeft, maar de maatschappij bove[n]dien het voorregt genoot dat haar gemis van gewo[ne] vrachten en het vervoer van personen door dat v[an] militairen en oorlogsmateriaal meer dan driedub[bel] schadeloos is gesteld. De aanvraag zou dan ook [bij] het ministerie met verontwaardiging ontvangen zij[n] en volstrekt geen kans op gewenschten uitslag hebbe[n].

— Het Protestantsch Consistorie te Weenen he[eft] namens het Ministerie van binnenlandsche zaken [de] mededeeling ontvangen hoe de Keizer er in bewillig[d] heeft dat voortaan bij alle Protestantsche gemeente[n] in Oostenrijk jaarlijksche inzamelingen ten behoe[ve] der Gustaaf Adolf Vereeniging zullen mogen g[e]houden worden.

BRUSSEL den 5 September.

De Hertog van Brabant en de Graaf van Vlaander[en] begeven zich morgen naar het kamp van Beverlo[o], dat tegen den 10 dezer wordt opgebroken. De Hertog van Brabant zal den 8 dezer bij de Prinsen in [het] kamp een bezoek afleggen.

— Uit Ostende meldt men dat de Grootvorstin Hele[na] van Rusland jl. zaturdag morgen van daar is vertrokk[en]. Zij reist over Dusseldorf en Berlijn naar Petersbu[rg]. Den vorigen dag waren de graaf Kisseleff, Russis[ch] gezant te Parijs, en graaf Ivelitsch afgereisd.

— De Senaat is jl. zaturdag, na de door de Re[gering] aangevraagde credieten te hebben verleen[d], overgegaan tot de algemeene discussiën over het we[t]ontwerp ter uitbreiding der verdedigingswerken v[an] Antwerpen. Een spreker, de graaf Robiano, he[eft] zich tegen het ontwerp doen hooren, hetwelk v[er]dedigd is geworden door de senatoren Forgeur [en] Seutin en de ministers Rogier en Chazal. Hed[en] worden de artikels behandeld.

Per Telegraaf.

LONDEN den 5 September.

De stoomboot Arabia heeft tijdingen aangebragt u[it] New-York van den 23sten ll. en 250.000 dollars [in] specie. De Noord-Amerikaansche Regering rust zi[ch] ernstig tegen den Afrikaanschen slavenhandel uit. — Wissel op Londen 9½ a 9¾; Illinois 63⅝; bonds 90; katoen, middling 11¾; voor tarwe en meel en suik[er] was levendiger vraag; koffij en tabak flaauw; bote[r]prijzen vast. — Te New-Orleans den 22 laatstlede[n] katoen, middling 12¼. — Te Havannah den 18 laats[tleden] suikerprijzen vast, notering 7¾ a 8.

PARIJS den 5 September.

Het Journal des Débats deelt berigten uit Ro[me] mede, volgens welke de heer de Grammont de vo[l]gende voorstellen gedaan heeft: de Legatien zoude[n] het door haar zelve gekozen bestuur behouden, ma[ar] aan den Paus dezelfde schattingen en belastingen be[]talen welke men hem vroeger betaalde. Te Bolog[na] zou de Paus een gouverneur hebben, die zijne su[ve]reiniteit vertegenwoordigt, maar, uitgenomen wat [de] diplomatieke zaken aangaat, geheel op zich ze[lf] staande en afgescheiden.

De Constitutionnel bespreekt het antwoord d[es] Konings van Sardinië aan de Toskaansche deputati[e] en zegt dat als een beroep op Engeland, Frankrij[k], Duitschland en Rusland gedaan zal worden, hun[ne] uitspraak gunstig voor de Italiaansche onafhankelij[k]heid luiden zal.

Latere Depêche.

Le Pays deelt als zeker mede dat Koning Leopo[ld] op zijne terugreis uit Italië een bezoek zal breng[en] aan Keizer Napoleon III te Biarritz. Het geruc[ht] wil dat de Koning alsdan zal vergezeld worden do[or] den Aartshertog Maximiliaan. Prins Metternich [is] van Saint Sauveur alhier teruggekeerd en vertre[kt] morgen naar Weenen.

Fransche 3 pct. slotkoers 69.20.

BERN den 4 September.

Volgens eene vertrouwelijke mededeeling uit Pari[js] zal welligt eene tweede zamenkomst van Keizer Napoleo[n] met Keizer Frans Joseph in eene Zwitsersche stad ge[]houden worden.

WEENEN den 5 September.

De verspreide verontrustende geruchten nopens d[e] Conferentien te Zurich worden door de Wiener Zeitu[ng] wedersproken. Dat blad uit het vertrouwen, dat d[e] Conferentien tot eene goede uitkomst zullen leide[n]. De in Italië achtergebleven Fransche troepen be[]schouwt het nuttig voor het behoud van orde en ru[st].

TURIJN den 5 September.

Eene commissie uit den Gemeenteraad van Mila[an] is alhier aangekomen, met het oogmerk om [de] deputatie der Nationale Vergadering van Toska[ne] uit te noodigen tot het brengen van een bezoek [te] Milaan. De gedeputeerden hebben de uitnoodigi[ng] aangenomen en zullen aanstaanden woensdag na[ar] Milaan vertrekken.

FLORENCE den 5 September.

De markies Ferrière-de-Vayer, de vertegenwoordig[er] van Frankrijk alhier, is naar de Fransche hoofdst[ad] ontboden.

BOLOGNA den 3 September.

Het voorstel van verscheiden Volksvertegenwoo[r]digers, om te verklaren dat de Romaniers het wereldlij[k] bewind van den Paus niet meer willen, is in ove[r]weging genomen.

PARMA den 4 September.

Bij het openen der stembiljetten wegens de aa[n]hechting aan Piemont is gebleken dat 63,403 stemme[n] zich daarvoor en 506 daartegen hebben verklaard.

LONDEN den 5 September.

Koffij. Native 53/. — Thee. Ord. Congo 15¼ d. — Suiker stil. — Rijst gezocht. — Metalen. IJzer 52/6. — Salpeter vast. — Olien. Lijn- 28/9, Palm- 45/6, Raap 37/. — Talk flaauw; in loco 56/9, op levering 57/9. — Granen lager. — Boter. Friesche 120/, Gron. 7[], Zwolsche 108/, Kamper 110/. — Veemarkt. Ter ma[rkt]

aren 5200 Runderen, 212 Kalveren, 29,650 Schapen en 520 Varkens. Prijzen als voren.

LIVERPOOL den 5 September.

KATOEN. Heden zijn 6000 b. tot vorige prijzen afgedaan.

ANTWERPEN den 5 September.

KOFFIJ zeer vast. — SUIKER gedrukt. — GRANEN. Witte Tarwe *f* 10½ en roode *f* 10¾. Rogge *f* 6⅝.

BERLIJN den 5 September.

ROGGE per Sept./Oct. 36⅞ th., per voorjaar 39 th.
RAAPOLIE per Sept./Oct. 10 5/12 th., per April/Mei 11 th.

MADRID den 3 September.

Spanje 1¾ pc. 33.50; dito 3 pc. 43.50.

PARIJS den 5 September.

Frankrijk 3 pc. 69.20; dito 4½ pc. 98. Cred. Mob. 820. Spanje 1¾ pc. 33⅝; dito Binnenl. 3 pc. 42¾.

LONDEN den 5 September.

De 3 pc. Gecons. 95½ a ⅝. Spanje 1¾ pc. 33⅝ a 34; dito Buitenl. 3 pc. 45¾ a 46¼; dito Cert. 10⅝; dito Amort. 10¼ a ¾. Portugal 3 pc. 46¼. Mexico 3 pc. 21, Peru 4½ pc. 91¼; dito 3 pc. 72½. Venezuela 4½ pc. 27¾ a 28¼; dito Uitgest. 15 a 15¼. Illinois Shares 62 a 63; dito Bonds 7 pc. 79 a 80.

WEENEN den 5 September.

Nationale Metalliek 5 pct. 79.20. Metalliek 5 pc. 74.50. Wissel Londen 117.75.

FRANKFORT den 5 September.

Metalliek 5 pc. 60¼; dito Nationale 65. Spanje 1¾ pc. 32⅞; dito 3 pc. 42⅛.

ANTWERPEN den 5 September.

Spanje 1¾ pc. 33¼; dito Binnenl. 3 pc. 42⅝. Metalliek 5 pc. 62⅛; dito Nation. 5 pc. 66¼.

Het Protestantismus in Oostenrijk.

II.

Even als de Staatsregterlijke toestand der Evangelische Kerk in de Duitsch-Slavische Kroonlanden een zeer donker tafereel oplevert, zoo ook hare innerlijke gesteldheid. Beperkt binnen de enge grenzen van het tolerantie-besluit van Keizer Jozef II, heeft zij tot heden nog niet dien levensvorm kunnen aannemen, die door het nieuw-testamentische beginsel van een algemeen priesterschap wordt voorgeschreven, en zich vertoont in herderlijke vergaderingen en synoden. Het patent van 31 december 1851 kent, wel is waar, aan elke kerkelijke gemeente het regt toe van zelfstandige regeling en besturing harer aangelegenheden. Maar desniettemin zien wij aan het hoofd der Evangelische Kerk in genoemde Kroonlanden, juist zoo als vóór het jaar 1848, de Evangelische consistoriën der Augsburgsche en Zwitsersche geloofsbelijdenis, die door den Staat, buiten allen kerkelijken invloed om, zijn ingesteld en van dien Staat afhankelijk zijn, in Weenen de Kerk beheerschen, al de regten uitoefenen van een supremus episcopus, zelfs dat der Kerkelijke jurisdictie, en elke vrije beweging onmogelijk maken. Desniettemin worden zelfs de superintendenten niet door de gemeenten gekozen, maar door den Rijksgebieder aangesteld. Even als deze, staan daarom ook de consistoriën niet *in* de Kerk, maar *buiten* de Kerk en in geen het minste organisch verband met haar. Daarbij komt nog de ongehoorde anomalie dat aan hun hoofd een Roomsch-Katholiek presidium staat, dat uit den aard der zaak geene vrije beraadslaging gedoogt, de werkzaamheid der stemgeregtigden geweld aandoet, en zelfs het krachtigste denkbeeld reeds in de geboorte smoort. Zoo men echter eenmaal de scheiding van Katholieken en Protestanten in de scholen zoowel als op de kerkhoven tot stand gebragt heeft, dan moet men volgens de gezonde logica ook de Katholieke presidenten uit de zamenstelling der consistoriën verwijderen. Dat is tot heden niet gebeurd, ofschoon zelfs Katholieke regtsgeleerden het tegenstrijdige en ongerijmde dezer inrigting hebben aangetoond.

Niet veel beter is het in Hongarije gesteld. Terwijl de Regering daar de besluiten der algemeene Synode van 1790—91 tot in het jaar 1850 onuitgevoerd had gelaten, wierp bovendien de generaal Haynau — omdat eenige leden der Evangelische Kerk van Hongarije deel genomen hadden aan de revolutie — op den 10 februarij van genoemd jaar de bestaande regeling, die op den grondslag eener synodale vergadering der predikanten was gebouwd, met onverzoenlijken willekeur omver. De functien van den algemeenen inspecteur en der districts-inspecteurs bij de Evangelisch Augsburgsche gemeenten werden, even als die der curatoren bij de Evangelische Zwitsersche gemeenten vervallen verklaard; de gekozene Luthersche superintendenten werden eenvoudig van hunne betrekking ontheven en vervangen door administrateurs, welke de Staat aanstelde en bezoldigde; de districts-vereenigingen hielden op en wat er voor in de plaats kwam werd, even als de lokale vereenigingen, onderworpen aan de tusschenkomst van de commissarissen der Kroon. Bij ministerieel besluit van 3 julij 1854 werd, wel is waar, de staat van beleg, dien de vrijheer von Haynau ook tot de Evangelische Kerk had uitgestrekt, opgeheven, maar zoo min de algemeene inspecteur, als de districts-inspecteurs of curatoren, werden in hun gezag hersteld, de administrateurs bleven in functie; het regt om in de op nieuw geoorloofde vergaderingen van superintendenten en alle andere vergaderingen tusschen te treden, bleef aan de commissarissen der Kroon; elke nieuwe benoeming van predikanten of onderwijzers werd, in tegenstelling met hetgeen vroeger geschiedde, aan de goedkeuring van den stadhouder onderworpen. Het jaar 1856 bragt eindelijk verbetering aan. Zich grondende op art. 26 van den Rijksdag en op de handelingen der Synode van 1790 en 91, deed het Ministerie het ontwerp eener kerkregeling ter vrije beraadslaging aan de vergaderingen der super-intendenten toekomen. Niet alle vergaderingen gaven een gunstig advies over dit ontwerp, dat door de professoren Hase en Schenkel te Jena en Heidelberg met veel bijval werd begroet en besproken, maar overigens in vele opzigten gebrekkig was; allen echter verzochten om de bijeenroeping eener Synode en de herstelling der vroegere kerkregeling. Sedert zijn er drie jaren verloopen. De Regering gaf uitzigt op eene spoedige beslissing. Het ontbrak niet aan deputatien en petitien. Officieuse dagbladartikelen spoorden aan tot geduld en vertrouwen, waaraan het sints 1790 en 91 niet ontbroken had. De Duitsche pers, inzonderheid de Allg. Zeitung, maakte deze zaak tot de hare; *desniettemin* wachten de Protestanten in Hongarije nog altijd vergeefs op de telkens en telkens weêr beloofde beslissing.

Ook de Evangelischen in Zevenbergen hebben de hervorming hunner kerkelijke inrigting tot op dezen dag niet tot stand kunnen brengen. De kerkregeling der Evangelische Saksers in Zevenbergen was zoo zeer zamengegroeid en verwikkeld met de zevenhonderdjarige inrigting der burgerlijke gemeente aldaar, welke zich had opgelost in de eenheid van den Staat, dat met het einde daarvan in 1850 eene hervorming dier regeling dringend noodzakelijk werd. Het Opperconsistorie bood der Regering een ontwerp aan ter bekrachtiging. Dit werd in 1855 teruggezonden, merkelijk veranderd in vorm en onder den naam van provisioneel voorschrift voor de vertegenwoordiging in het bestuur der Evangelische Landskerken van de Augsburgsche belijdenis. Nadat de zich zelf besturende Kerk verklaard had, zich daarmede te vereenigen, werd dit reglement in 1856 in toepassing gebragt, voor zoo ver de lagere kringen van het kerkbestuur betreft. Eene vergadering der Landskerken en het consistorie van superintendenten bleef in de pen. Intusschen trad daarvoor in de plaats het dusgenaamde „gedelegeerde" opper-consistorie, dat uit vroegere tijden was overgebleven, uit enkel beambten der Kroon bestond en welks bevoegdheid later door de gezamenlijke districts-consistorien in twijfel getrokken is, en waaraan zelfs eenige bepaald de gehoorzaamheid hebben opgezegd.

Dit is de korte schets van den regtstoestand en de organisatie der Evangelische kerk in Oostenrijk. De feiten, met naauwgezette getrouwheid medegedeeld, spreken hunne eigene taal. Eene beslissing wordt dringend gevorderd; zij kan niet langer worden uitgesteld. De geschiedenis van het Protestantismus in Oostenrijk is eene smartelijke geschiedenis. Nadat de dertigjarige strijd reeds volstreden was, hield het blinde fanatismus niet op de Hervorming, bij welke zich voornamelijk de beschaafde klassen in Bohemen en Moravië, in Oostenrijk, Stiermarken en Karinthie en twee derden van den adel in Hongarije hadden aangesloten, met dragonades, pijnbanken, bevelen tot emigratie en allerlei andere gewelddadigheden op het lijf te vallen. Zelfs in lateren tijd moesten vele duizenden Protestanten uit Salzburg en de dusgenaamde Inclinanten uit Tyrol en andere Duitsche landen een toevlugtsoord zoeken. En toch verhief het Protestantismus steeds weder het hoofd, omdat het een logisch product is van de beweging der wereldgeschiedenis en zich voor het oogenblik wel buigen, maar nooit uitgeroeid worden kan. Het Protestantismus is eene magt, met welke men niet op leven en dood moet strijden, eene magt waarmede men vrede moet sluiten. Het Protestantismus is zeker van zijne zaak, daarom maakt het nergens met geweld eene propaganda, maar werkt door de vreedzame middelen van zijne eigene inwendige kracht. De tegenwoordige verlichting in de Germaansche wereld, de hooge zedelijke kracht van het Duitsche volk is zijn werk; de schitterende resultaten op het gebied der philologie, der geschiedenis, der wijsbegeerte en der natuurwetenschappen heeft men aan het Protestantismus te danken. Zij, die meenen dat de Oostenrijksche Staat uitsluitend of althans voornamelijk op het Katholicismus moet steunen en daarin de middelen moet zoeken ter zijner innerlijke versterking zoowel als ter zijner krachtsontwikkeling naar buiten, verkeeren daarom in dwaling. Geheel op een verkeerden weg echter zijn zij, die het werk der restauratie beschouwen als de eigenlijke taak van Oostenrijk en die den Staat, die volgens de opvatting van onzen tijd geheel vrij moet zijn van elke gezindheidskleur, trachten te vernederen tot het werktuig hunner veroveringsplannen. De tijd van het Jezuïtismus is voorbij; door geheel Europa ademt een krachtige vrije geest. De Roomsche hierarchie heeft tegen den Munsterschen vrede, tegen het 16de artikel der Duitsche bondsacte geprotesteerd — haar protest heeft niets uitgewerkt. De hooge Hongaarsche geestelijkheid heeft tegen het 26ste artikel van den Rijksdag van het jaar 1790 91 geredeneerd, — het heeft haar niets gebaat; en ofschoon het haar ook gelukt is de beslissing omtrent de besluiten der Synode van het jaar 1791 tot op den tegenwoordigen tijd telkens weêr te doen uitstellen, zoo moet toch eindelijk de tijd gekomen zijn om aan het Protestantismus in Hongarije en in Oostenrijk in het algemeen volle regt te doen wedervaren. Wie aan Oostenrijk den raad zou willen geven ook thans nog met palliativen en halve concessiën voor den dag te komen, dien verklaren wij tot zijnen ergsten vijand; niet minder hen die door te wijzen op de positie der Katholieken in Ierland of in Zweden, welke door de geheele Protestantsche wereld op het vasteland diep wordt beklaagd, grond meenen gevonden te hebben voor eene terugzetting der Protestanten in Oostenrijk. Men geve daarom het voornemen en de hoop op om de Protestanten in den schoot der Roomsch Katholieke Kerk terug te brengen, men verleene daarom volledige gelijkstelling van regten zooals zij zelfs in de Donau-Vorstendommen en in Montenegro bestaat; men stelle alle wetten ter zijde die met het grondbeginsel der gelijkstelling in strijd zijn; men make het 16de artikel der Duitsche bondsacte, het 20ste artikel van den Hongaarschen rijksdag van 1847/48 en de Zevenbergensche godsdienstwet van het jaar 1791, zooals zelfs door Katholieke leeken gewenscht wordt, tot onvoorwaardelijke, onverminderde waarheid; men plante, zoo als Pruissen deed, de banier der geloofs- en gewetensvrijheid en vergunne aan de Protestanten in Oostenrijk op Synoden vrijmoedig voor hun gevoelen uit te komen en Oostenrijk zal de sympathie van Europa aan zijne vanen verbinden, — het zal onoverwinnelijk zijn.

Beurstijdingen.

ROTTERDAM den 5 September.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl. ..	Werk. Schuld. 2½	pct.	64⅝		
"	dito dito 3	"	77⅜		
"	dito dito 4	"	98⅛		
Spanje, ..	Binnenl.a 6/m. 3	"	42 7/16		
"	Amortis. Schuld	"	10⅝		
Portugal,	Obl. 1856 57.. 3	"	43⅝	43 11/16	
"	Obl. 1859... 3	"	43⅝		
Rusland,	Obl. 1798 1816 5	"	105¼		
"	bij *Stiegl.* 1854. 5	"	95½		
"	dito dito 1855..	"	102¼		
"	Spoorw. Aand. *f*	"	225¼		
Pruissen,	Obl.......... 5	"	101 11/16	101¾	101 11/16
Oostenr.,	Metalliek....... 2½	"	31⅛		
"	dito dito 5	"	59	59⅛	
"	N. Rente Ams. 5	"	76¼		
"	Nationale....... 5	"	63		
Mexico,...	Obligatien.... 3	"	19 15/16		

Bij beperkten omzet, verkeerde onze fondsenmarkt heden in vaste stemming.

Het Commité der Effectenhandelaren,
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Spanje 1¾ pc. 33⅝; dito Nationale 5 pc. 63 1/16, 63¼, 63 1/16. Nieuwe rente Amst. 5 pc. 76¼. Ecuador Land Warrants 4¾. Grenada 3¾ pc. 16 3/16.

AMSTERDAM den 5 September.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½	pCt.	64¾	64 13/16	64¾
"	dito dito 3	"	77¾	77 13/16	
"	dito dito 4	"	98 5/16	98 7/16	98 7/16
"	Amort-Synd... 3½	"			
"	Handel-Maats. 4½	"	128¼		
"	O. I. Leening 4	"	97½		
België,...	Cert. *Rothsch.* 2½	"	52⅛		
Frankrijk,	Certificaten.... 3	"			
Spanje, ..	Buitenlands. .. 1½	"	33½	33 11/16	33 9/16
"	dito 3	"	45⅛	45 5/16	
"	Binn. a *f* 6000 3	"	42⅜	42 7/16	
"	Amort. Schuld........		10¾	10 15/16	10⅞
"	Bew. v. Coup..........		4½		
Portugal,	Oblig. 3	pCt.	44¾	44⅞	44¾
"	dito 1856/57.. 3	"	43½	43 9/16	43½
"	dito 1858/1859		43⅜	43½	
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5	"	105½		
"	dito 1828/29.. 5	"	102⅞	103	
"	Cert. 1831/33.. 5	"	87¼	87⅜	
"	dito 1840...... 4	"	85¼		
"	dito *Stieglitz*.. 4	"	85 3/16	85¼	
"	dito d.° Nieuwe 5	"	95	95¼	
"	dito d.° 1855 N. 5	"	101 13/16	102	101⅞
"	dito v. Assign. 6	"	65¼		
Polen,....	Aand. 1835.......... *f*		156¼	156½	
"	Obligatien...... 4	pCt.	80⅛		
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.* 5	"			
"	dito dito 4	"	53½		
"	dito Met. Oude 5	"	58 15/16	59⅜	58 15/16
"	dito N. te Ams. 5	"	76⅜	76½	
"	dito Nat. Met. 5	"	62 15/16	63⅛	62 15/16
"	dito Metall..... 2½	"	31	31 1/16	31
"	Wen. Ad. fl 250 4	"	275½		
Brazilië,	1824, £ 100, 5	"	99⅞		
Equador,	£ 100.......... 1	"	15½		
Venez.,...	Obligatien...... 3	"	27	27 5/16	
Grenada,	Obligatien...... 3½	"	16	16 1/16	
"	Uitgestelde		5 1/16		
Mexico,..	Obligatien...... 3	"	19¾	19⅞	
Illinois,	 7	"	80½	80¾	

Rusland, Spoorweg Actien, volgef., 5 pc., 224½, 224¾. Pruissen, 5 pc., 101¼ a 101½. Weener Bankactien *f* 890. Denemarken, Oblig. te Londen, 5 pc., 99⅛. Brazilië 1843, £ 100 5 pc., 99; idem 1852, 4½ pc., 92. Philad., bij Hope en Co., Lr. A, *f* 96, id. Lr. B, 100⅛, Galveston 58 a 58½. Metall. Divers. 5 pc. 58 a 58⅛. Griekenland, 5 pc., 3⅞.

Beleening 3 pc. Prolongatie 2½ pc. Disconto 3 pc.

Binnenlandsche fondsen vast; buitenl. laat beurs flaauw; handel beperkt.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 64¾. Spanje, 1¾ pc., 33 9/16; dito Binnenl., 3 pc., 42⅜ a 7/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 58 15/16; dito Nat., 5 pc., 62 15/16.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Vertr.*
4 sept. *Cornelia Mathilda*, Snoey, Batavia
Tuisco, Dannemann, New-York
Aangekomen.
5 *Reviresco*, Johnston, Boness n. Dordt
(4 NW—NNO; 5 NW)

Hellevoet. *Aangek.*
4 sept. *Celt*, Copeman, Shields
Isabella, Husband, Boness
Drie Gezusters Pott, v. Emmen, Archangel
5 *Mina*, Goudswaard, Christinestad
Hollander (st.), Havre
Die Palme, Kruse, Archangel
Peter Cordt, Kock, Anclam
Caesar, Chater, Newcastle
Marco, Richardson, Shoreham
Rotterdam (st.), Palermo enz.
Vertrokken.
4 *Fijenoord* (st.), Londen
Welmoet, Huisman, Hamburg
Z. M. sch. *Atalante*, Nieuwe Diep
5 *Albrecht Beyling*, Muller, Newcastle
Merwestroom, de Goede, Bergen
Eleazar, Woller, Newc.
Chance, Martin, dito
Foyenland, Foyen, dito
Jacoba, Schultz, dito
Jonge Andries, Steffens, St. Petersburg
Gemini, Lukkien, Koningsbergen
Gezina, Koning, dito
Calmar, Larsen, dito
Oceanet, Ohlsen, Osterris.
Familien, Svenson, Leith
Dankbaarheid, Stasse, d.°
Cornelia, Vos, avontuur
Friga, Thorsen, Noorw.
Wietska, Bos, Cardiff
Zeilklaar.
H. Vincentius de Paulo, de Groot, Batavia
(4 N. — N. W.)
(5 W. ten N.— N. W.)

Brielle (WNW) *Aang.*
4 sept. *Leo* (st.), Londen
Schiedam (st.), dito
Seahorse (st.), Hull
Prins v. Oranje (st), Duinkerken
5 *Earl of Auckland* (st), Londen
Batavier (st.), dito
Norfolk (st.), Goole
Ocean Queen (st.), Hull
Eider (st.) Hartlepool
Vertrokken.
4 *Adm. Ver-Huell* (st.), Havre
(4 W. N. W. — N.)
(5 N. — N. W.)

Maassluis *Vertr.*
4 sept. *John & Charles*, Hopkins, Maidstone
(W.N.W.—N.N.W.)
5 (NW) *Patriot*, Dixon, Newcastle
Ann, Tomlinson, dito
Jane & Margaret, Corbitt, dito
Echo, Mordey, Sunderl.
William George, Reece, dito
Thames, Ford, Ipswich
Margaret & Eliza, Sanson, Leith
Aid, Fawcett, Hartlepool
Germania, Hamann, dito
Mistery, Burman, Plymouth
Let-me-alone, Bammant, Seaham
Hero, Balmforth, Engeland
Handel-Maatschappij, van Rossen, Noordzee
Argo, Leffers, avontuur
Alarm, Parker, dito
Fennechina Hendrika, Groenewold, dito

Amsterdam *Vertr.*
3 sept. *Antilope*, Gnodde, Trinidad
Hillechiena, Hooghoudt, Messina

Texel *Aangek.*
2 sept. *Visscherij*, Schoonhoven, Londen
Elizabeth Redcliffe, Philips, Sunderland
3 Zr. Ms. kotter *Vlinder*, Noordzij, Vlissingen
Twenthe (st.), Hull
Gipsey, Chapman, Sunderland
Sophie, Sandström, Abo
Thetis, Christensen, Drammen
4 *Willem de Clercq*, Ouwehand, Banjoew.
Coronie, Mos, Archangel
Voorwaarts, Douwes, d.°
Gesina Wilhelmina, Dokman, Riga
Falsted, Mogensen, Koningsbergen
Speculation, Nielsen, Frederikstad
Eyr, Holst, dito
Fraternité, Haraldsen, d.°
Alpha, Winther, dito
Drafna, Nicolaisen, dito
5 *Stad Leeuwarden*, Dijk, Suriname
Vertrokken.
3 *Lion* (st.), Londen
4 *Cornelia*, Bijkerk, dito
Fox, King, Yarmouth
5 *Kandanghauer*, Zeelt, Melbourne
Louise, Buys Jr., Antw.
Magritha, Stutvoet, Genua
Arendina, Smit, Liverp.
Bellamy, Driesten, Nantes
Annechina Harmina, Stutvoet, dito
Hendrika, Lever, dito
Louisa Geerdina, Wever, Konstantinopel
Hermann, Timmermann, dito
Magrietha, Jansen, Triest
Preciosa, Ouwehand, Oporto
Zwerver, Schut, Venetië
Zwaluw, Maalstein, Curaçao
(N.N.W.—N.W.)

Vlie *Aangek.*
1 sept. *Vrede*, Boneveld, haringvisscherij
2 *Rembrandt* (st.), Koningsbergen
Vertrokken.
1 *Martha*, Nieboer, Frederikstad
2 *William*, Stephens, Newc.
Zior, Price, Sunderland
Emilie, Poulsen, Hartlep.
Jonge Pieter, Colle, St. Petersburg
Agatha, Bloos, dito
Geerdina, Wijpkes, Riga
Eric, Taarvig, Frederikst.
Rebecca, Baltzersen, Droback
Hoffnung, Leewoog, Altona
Stoomvaart (st.), Hamb.
3 *Concordia*, Blijstra, Riga
Ora & Labora, Möller, Arendahl
Noordstar, Brouwer, avontuur

Zierikzee *Aang.*
2 sept. *James*, Shiels, Newcastle

Vlissingen *Aangek.*
3 sept. *Simoda*, Hill, Akyab

—o—

Soerabaija *Aangek.*
29 junij *Lammina Elisabeth*, Gersen, Pasoeroewan
Vertrokken.
30 *Noord-Brabant*, Bok, Batavia
IJssel, Maarschalk, dito

St. Helena *Aangek.*
17 julij *Joh. Maria Christina*, Gorter, Java
(vertr. 18 n. Amst.)
20 *Minister Thorbecke*, van Duyn, dito
(vertr. n. Rotterdam)
24 *Eclipse*, Brandt, dito
(vertr. n. Norrköping)
Vertrokken.
3 *Afrika*, Mannoury, (van Java) Amst.
12 *Zwaan*, v. Hemert, (v. dito) dito

Monte-Video *Aang.*
10 julij *Marijtje Honig*, v. Wijk, Hamburg
29 *Everhardus*, de Boer, d.°
Vertrokken.
22 *Sophia*, Kruize, Rio-Janeiro
Uitgeklaard.
29 *Clara Wilhelmina*, Zuiderduin, dito

Rio-Grande *Uitgekl.*
28 julij *Cornelia Berendina*, Pott, Falmouth
Harmonie, Tunteler, dito

Rosario *Aangek.*
10 julij *Diana*, Pille, Rio-Janeiro

Rio-Janeiro *Vertr.*
13 julij *Pauline Constance Eleonore*, Pijbes, Falmouth
15 *Stad Haarlem*, Brandt, Monte-Video
24 *Anna Geertruida*, van Ingen, dito
25 *Anna Elisabeth*, Schrikkema, Genua
28 *Johanna Frederika*, Collenteur, Galveston
1 aug. *Eppo Hendrik*, Schut, Falmouth
In lading.
8 *Thetis*, Bakker, dito

Bahia *Vertr.*
4 aug. *Angola*, Ridder, Afrika

Baltimore *Uitgekl.*
16 aug. *Johannes*, von Tritzen, Rotterdam

New-York *Aangek.*
17 aug. *Noordhorn*, v. Leeuwen, Triest
Uitgeklaard.
19 *Seth Sprague*, Gillespie, Rotterdam

Boston *Aangek.*
19 aug. *Leila*, Haynes, Rott.

Konstantinopel
Vertrokken.
18 aug. *Reyna*, de Jonge, Falmouth
22 *Giovanni Battista*, Secovich, Amst.

Port Mahon *Aangek.*
24 aug. *Collegie Voorzorg*, Hubert, Triest

Bordeaux *Aangek.*
2 sept. *Margrietha Aikina*, op 't Holt, Buccari

Queenstown *Vertr.*
1 sept. *Sicco*, Jonker, (v. Venetië) Gloucester

Belfast *Aangekomen*
1 sept. *Alida Sinnige*, Dik, St. Petersburg
Vertrokken.
Golden Eagle, Gordon, Dordrecht

Liverpool *Uitgekl.*
2 sept. *Vriendschap*, Mulder, Alicante

Falmouth *Aang.*
2 sept. *Catharina*, Olsen, Soerabaija n. Amst.
3 *Pomona*, Lootsman, Amst. n. St. Jago de Cuba
Valerius Lodewijk, de Jong, Rio-Grande

Bij **Broadstairs** *Aang.*
2 sept. *Maria*, Deuze, St. Pet. n. Greenock

Rochester *Aangek.*
2 sept. *Brothers Success*, Hobart, Rotterdam

Sunderland *Vertr.*
1 sept. *Waters*, Sharp, Rott.

Seaham *Aang.*
1 sept. *Zwaan*, de Ruiter, Middelburg

Shields *Vertr.*
2 sept. *Fidelity*, Rotterdam

Newcastle *Uitgekl.*
2 sept. *Adrianus Johannes*, Addens, Cadix
In lading.
Mina, Cupido, Suriname
Catharina, Duintjer, Sevilla
Wijbrandina Reina, Brons, Barcelona

Dundee *Aang.*
1 sept. *Fawn*, Ditcham, Rotterdam

Kirkaldy *Vertr.*
1 sept. *Catharina*, Bakker, Dantzig

Antwerpen *Vertr.*
4 sept. *Radboud*, Ennen, Amsterdam

Hamburg *Aang.*
1 sept. *Catharina Annechina*, Alberts, Utrecht
Vertrokken.
3 *Eduard*, Brakke, Monte-Video

Op de **Elve** *Aangek.*
3 sept. *Drei Gebrüder*, Hanken, Amst.

Cuxhaven *Aangek.*
3 sept. *Alberdina*, Olthoff, Livorno

Bremerhav. *Aang.*
2 sept. *Vijf Gezusters*, de Vries, Amst.
Vertrokken.
2 *Jantina*, Drent, Rott.
Margrietha, Dost, Amst.

Pillau *Aangek.*
1 sept. *Urania* (st.), Amst.

Bolderaa *Aang.*
29 aug. *Anna Augusta*, Kuiper, Reval
Vertrokken.
27 *Gesina*, Banting, Denem.
Johanna, Oldenburger, Holland
28 *Sara*, Zeeman, Elseneur

Kroonstad *Aang.*
27 aug. *Havana Packet*, de Boer, Havanna
Jan Freseman, de Jonge, Amsterdam
28 *Juliana Louise*, Hoven, d.°
Vertrokken.
27 *Gezina Jantina*, de Jonge, Chatham
Gesina, Postema, Leith
Albertina, Pott, Engeland
Coert Cornelis, Klontje, Amsterdam
Jeanne Marie, Kolle, d.°
Broederliefde, Sap, d.°
Jantina Gesina, Fijn, Rotterdam
Jonge Wigcher, Kuitze, Kopenhagen
Catharina, Slinger, dito
Hinderika, Waterborg, d.°
Jan Hero, Naatje, dito

Stockholm *Aangek.*
26 aug. *Princessan Lovisa*, Jansson, Rott.

Christiansand *Aang.*
vóór 26 aug. *Protègée de Marie*, Leroux, Rott.
Abel, le Bloch, dito
Zeilklaar.
Fortuna, Thomsen, (v. Libau) Holland
Alberdina, Wortel, (v. Dantzig) Antw.
Trijntje Doorbos, Middel, Engeland
Mercurius, Karsies, Bordeaux
Johanna Maria, Schummelketel, Frankr.

Gothenburg *Aangek.*
30 aug. *Atlantic*, Fleetwood, Amst.
Uitgeklaard.
31 *Solide*, Pihl, Holland

Horsens *Vertr.*
vóór 31 aug. H. Riebeling, Holland

—o—

Amsterdam 5 sept. De Eng. schooner *Reval*, kapit. Edwards, van Port Madoc met leijen naar Hamburg, is, volgens brief van Texel van den 3 dezer, dien morgen in het Eijerland gestrand, vol water geloopen en zal weg zijn; het volk heeft zich met de sloep gered en is op Cocksdorp aangekomen.

Vlissingen 2 sept. De Eng. schooner *Mentor*, kapit. Marras, van Amble op de Westerberm bij Terneuzen aan den grond vastgeraakt (zie ons vorig N.°), is nog niet in vlot water kunnen komen; de lading wordt gelost.

Wisby 28 aug. De Ned. schoeners *Hendrika*, kapit. Boswijk, van Newcastle n. St. Petersburg, en *Drie Gebroeders Sikkens*, kapitein Kamminga, met hennep v. Kroonstad naar Rotterdam, op Gothland gestrand (bevorens gemeld), zijn vol water geloopen en zullen weg zijn. De bemanningen zijn gered. Van de lading hennep zal vermoedelijk een gedeelte beschadigd geborgen worden.

New-York 19 aug. Volgens hier ontvangen berigt van Halifax, is het Ned. schip *Graaf Adolf*, kapit. Prange, van Boston naar Richibucto, bij Nova Scotia gebleven.

St. Helena 31 julij. De *Jupiter*, kapit. Burggraaff, van Batavia naar Amsterdam, heden alhier binnengeloopen, heeft lekkage en meer andere schade.

Kaap de G. Hoop 23 julij. De bark *Rose* is aangenomen om de lading van het alhier afgekeurde schip *Lesmoyne*, kapitein Dempster, van Soerabaija naar Rotterdam, over te nemen en naar hare bestemming over te brengen.

—o—

Gepraaid:
Den 8 mei, op 17° NB. en 26° WL., *Anna & Elise*, Jaski, van Newport naar Singapore.

—o—

Aangek. Passagiers.
Te **Nieuwe Diep**, van Suriname, per *Stad Leeuwarden*, kapit. Dijk: de heer A. C. Jongerling.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 6 sept.: 1ste getijde 11 ure 3 min.; 2de get. 11 ure 27 min.

Arnhem. Waterhoogte 3 sept. 0.75 el.

Keulen. Rijnhoogte 3 sept. 4 v. 10 d., en 4 sept. 4 d. Rijnl.

Aangekomen 3 sept.: C. W. Beijer van Rott. met 3862 ctr.

LONDEN den 3 September.

3 pc. Cons. cont.	95⅜	a	95⅝	3 pc. Peru....	71	a	73
id. id. op tijd	95⅜	-	95⅝	4½ pc. id. Urih.	81	-	83
5 pc. Oostenrijk	75	-	80	id. te New-Y.	78	-	80
4½ pc. België..	97	-	99	3 pc. Portugal.	45	-	46
5pc. Braz. 1824	102	-	104	5 pc. Rusland.	110	-	—
id. 1829/39 ...	—	-	—	4½pc. idem ex c.	98	-	100
id. 4½ pc. 1852	94	-	95	3 pc. Spanje...	45½	-	46½
idem 1858....	94	-	95	1¾ pc. idem...	33½	-	34
6 pc. Buen.-Ayr	72	-	74	idem Amort. ..	10	-	11
6 pc. Chili....	102	-	104	id. Cert. Coup.	4¼	-	4¾
3 pc. idem....	72	-	74	5 pc. Sardinië.	85	-	87
5 pc. Denemark	98	-	102	6 pc. Turkije..	83	-	84
3 pc. idem ...	—	-	—	idem Nieuwe..	71½	-	—
2½ pc. Holland.	64½	-	65½	4 pc. idem.,..	102	-	103
4 pc. idem....	101½	-	101¾	3 pc. Venezuela	27½	-	28½
Ecuador......	15	-	16	idem Uitgest..	14¾	-	15¼
id. Land-warr.	—	-	—	Wissel Amst. krt.	11.14	a	15.
3¼ pc. Grenada.	17	-	18	idem 3 m.	11.16	-	16½.
id. Uitgestelde	5	-	5½	id. Rott. 3 m...	11.16	-	16½.
3 pc. Mexico.	20½	-	21	id. Parijs kort....	25.7½	-	15.
4½ pc. Peru...	93	-	—	idem 3 m.....	25.35	-	37½.

Binnenlandsche fondsen waren heden flaauw gestemd; buitenlandsche nagenoeg onveranderd.

PARIJS den 3 September.

Frankrijk 3 pc. a cont. 68.80, 68.75, 68.90; dito op ult. 68.95, 69, 68.85, 68.95; dito 4½ pc. a cont. 98, 97.90; dito op ult. 98. Fransche Bank-Act. 2780; Cred. Mob. 817.50, 810. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorw. 502.50. Napels 5 pc. 109.25. Spanje 1¾ pc. —; dito buitenl. 3 pc. N. 44; dito binnenl. 3 pc. 42¾. Holland 2½ pc. 65.

De handel was heden van zeer weinig beteekenis. Zoowel a contant als op ult. sloten de 3 pcts Fransche fondsen 10 centimes hooger dan gisteren.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 5 Sept.

2 maanden.		Kort.
Londen...	11.65	11.70
d.° 3/m,	11.62½	—
Parijs . .	55½	56
d.° 3/m.	55⅜	—
Bordeaux.	55¼	55¾
Genua.. .	45	—
Livorno. .	38¼	-
Napels . .	79	—
Petersb. .	167	—
Hamburg.	35⅛	35¼
d.° 3/m. .	35 1/16	—
Antwerp .	—	1½ v
6 weken.		**Kort.**
Frankfort	99⅝	—
Augsburg	99	—
Weenen..	97	—
Triest. . .	97⅜	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 5 Sept.

2 maanden			z'gt	
Londen. .	11.65	g	11 70	g
Parijs. . .	55 9/16	g	56 1/16	g
Bordeaux.	55⅛	g	—	g
d.° ⅓ m.	55⅝	g	—	g
Genua . .	45¼	g	—	g
Livorno. .	38¼	g	—	g
Napels . .	79	g	—	p
Hamburg.	35¼	g	35 7/16	g
3 maanden.			**Zigt.**	
Madrid . .	236	g	—	g
Cadix. . .	240	g	—	g
Sevilië . .	237	g	—	g
Bilbao . .	237	g	—	g
Lissabon .	40¼	g	—	g
Porto. . .	40¼	g	—	g
Petersb. .	169	g	—	g
6 weken.			**Zigt**	g
Weenen ..	97	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort.	99¾	g	—	

Rotterdam ½

Prijzen der Buitenl. Coupons
en UITGELOTE OBLIGATIEN.

AMSTERDAM den 5 September.

Metalliek......	*f* 24.57½	Sp. Piasters....	*f* —.
idem Nationale..	- —.—	" Coup. per fr.	- —.
Napelsche	- —.—.	Hamb. Russen ..	- 32¾.
Div. Eng. in £...	- 11.65.	Russ. in Zilv. R.	- 34.
Eng. Russen....	- 11.70.	Poolsche in fl...	- ——.
Fransche.......	- 55⅝.	Coup. Port. 1 Jan 1848 per £ 2.	- —.—
Belgische.......	- 55⅝.	Papier Roeb....	- —.—
Pruissische.....	- 34¾.		

Advertentien.

Al degenen, welke iets te vorderen hebben van, **verschuldigd** zijn aan of Papieren en Bescheiden onder zich hebben, behoorende tot de Nalatenschap van wijlen Mejufvrouw **SIBILLA WEVERS**, in leven Weduwe van den Heer PIETER HENRI PROEST, *Houdster eener Restauratie*, gewoond hebbende aan den Visschersdijk te Rotterdam, en aldaar overleden den 10 Julij 1859, gelieven daarvan ten spoedigste **Opgaaf, Betaling** en **Afgifte** te doen ten Kantore van de Notarissen DALEN en LAMBERT, aan de Zuidblaak te Rotterdam.

Diegenen, welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan de **Nalatenschap** van den Heer **HENDRIK POL**, gewoond hebbende aan de Zwetheul, binnen de gemeente Overschie, en op den 18 Augustus 1859 overleden, worden verzocht daarvan ten spoedigste **Opgave** te doen ten Kantore van den Notaris L. C. DIJXHOORN, te Overschie.

ORGELBESPELING,
in de GROOTE KERK,
op MORGEN 7 SEPTEMBER 1859,
ten HALF TWEE *ure.*

KERKBOUW
AAN DE
KUST VAN GUINEA.

Voor de **voltooijing** van den **Opbouw** eener **KERK** aan de ***Kust van Guinéa*** is nog noodig *f* 4000. Op mijne aanvrage daarvoor (o. a. in de Rotterdamsche Couranten van 7 Julij) zijn tot nog toe slechts ontvangen *f* 386.85. Hartelijke dank aan de Gevers, maar tevens vriendelijk dringende vraag aan hen, die iets kunnen geven, om of aan mij of aan een der Ondergeteekenden eene groote of kleine Bijdrage te zenden.

De Giften zijn ingekomen als volgt:

Bij mij: van P. R. *f* 10; een Bankbillet van N. N. *f* 25; voor den Opbouw enz. *f* 10; van S. B. C. *f* 10; van C. D. H. D. *f* 20; van C. N., uit Doesburg, *f* 10; van W. *f* 10; van H. V. *f* 10.

Bij Ds. BLAAUW, te Amsterdam: van B., uit Velzen, *f* 25; van N. N., uit Arnhem, *f* 10; van M. en H. *f* 40; van F. K. *f* 1.

Bij Ds. DE RIDDER, te 's Hage: een Bankbillet, N.° 883, *f* 100.

Bij Ds. ERDBRINK, te Zutphen: van N. N. *f* 3.96; van N. N. *f* 2.47; van B. *f* 2.50; van N. G. N. *f* 6.18½; van U. *f* 5; van E. L. *f* 5; d. R. *f* 1.50; M. W. *f* 10; van J. V. *f* 5; N. N. *f* 3.

Bij Ds. VAN TEUTEM, te Rotterdam: van *vijf* Gevers, te zamen *f* 50.

Bij Ds. MOLL, te 's Hage: van J. *f* 2.50; van R. *f* 1.50; van N. N. *f* 3; van Z. *f* 1.23½; van M. *f* 3.

Bij het *Volksblad* *f* 5.

Tot het ontvangen van Giften zijn ook bereid de Heeren HOEKSTRA, te Amsterdam; JORISSEN, te Utrecht; PROES, te Leeuwarden; AMSHOFF, te Groningen.

Rotterdam W. FRANCKEN *Az.*
5 September 1859.

Kolonie Suriname.

Aan het Departement der **ONBEHEERDE BOEDELS**, is gedevolveerd, de Boedel van HENDRIK FRANÇOIS WESENHAGEN, den 8sten Julij 1859.

En worden mitsdien bij deze alle Crediteuren en Debiteuren derzelven **opgeroepen**, om, voor of op den eersten Junij 1860, aan het Departement voornoemd, van hunne Pretentiën aanteekening te doen, en hunne Verschuldigden aan te zuiveren, op poene van verstoken te zijn van alle regt en actie tegen den voormelden Boedel.

De Provisionele Curator,
J. DE JONG.

SCREW STEAM SHIPPING COMPANY
(INCORPORATED BY ROYAL CHARTER)
Wekelijksche Dienst
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN LONDEN, voor Goederen en Vee,

Het Engelsch Schroefstoomschip **EARL OF AUCKLAND**, Kapitein **William W. Appleton**, vertrekt WOENSDAG 7 SEPTEMBER, des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam, en W. H. CAREY & SON, 34 Mark Lane, Londen.

SNELVAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN ANTWERPEN,
VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN,
met de STOOMBOOTEN
TELEGRAAF III & IV,
BEHOORENDE TOT DE SNELSTVARENDE VAN EUROPA.

Deze nieuw expresselijk voor den Vervoer van Passagiers gebouwde Stoombooten, hebben schoon gemeubileerd Kajuiten, waarbij een Dames-Salon met Piano en een Paviljoen, hetwelk afgehuurd kan worden.

SEPTEMBER 1859.

Van ROTTERDAM.		U. M.	Van ANTWERPEN.		U. M.
7 Woensdag	's morgens	3.30	7 Woensdag	's morgens	7.30
8 Donderdag	"	4.30	8 Donderdag	"	8.30
9 Vrijdag	"	5.30	9 Vrijdag	"	9.—
10 Zaturdag	"	6.30	10 Zaturdag	"	10.—
12 Maandag	"	7.30	12 Maandag	"	11.30
* 13 Dingsdag	"	8.30	13 Dingsdag	's namiddags	12.30
* 14 Woensdag	"	9.—	14 Woensdag	"	12.30

* Deze Reizen zijn in correspondentie met die Treinen van den Hollandschen en Rhijn-Spoorweg, welke ten 9 ure 15 min. en 11 ure en ten 8 ure 15 min. en 10 ure te Rotterdam aankomen. Nabij het Station van den Rhijn-Spoorweg te Rotterdam wordt aangelegd.

Te ZIJPE wordt voor Zierikzee en Brouwershaven op de heen- en terugreis aangelegd; aldaar staat eene zeer goed ingerigte Diligence gereed, die **van Zijpe naar Zierikzee**, na aankomst der Stoombooten, vertrekt en **van Zierikzee naar Zijpe** in correspondentie op de Stoombooten rijdt.

PASSAGIERS-VRACHTEN.

Eerste Plaats, Paviljoen, ***f* 4.50.** Tweede Plaats, 1e Salon, ***f* 2.50,** Heen en Terug ***f* 4.—** Derde Plaats, 2e Salon, ***f* 1.50.** Heen en Terug ***f* 2.50.** — **Passagiers-Bagage vrij.** Kinderen beneden de 10 jaren **halve Vracht.**

Hollandsch-Belgische Stoomboot-Onderneming.
GOEDERENDIENST

tusschen AMSTERDAM, ROTTERDAM, DORDRECHT, ANTWERPEN en BRUSSEL, met de Stoomschepen „**de Stad Rotterdam**" en „**de Stad Brussel**". Vertrek van ROTTERDAM **wekelijks**.
ROTTERDAM, Boompjes, wijk 1 n.° 21, **VERWEY & Co.,** *Cargadoors-Expediteur.*

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.
ZOMERDIENST.
DAGELIJKSCHE DIENST TUSSCHEN ROTTERDAM—MANNHEIM.

Van		naar			ure.
Van	ROTTERDAM	naar	MANNHEIM	's middags	12 ure.
»	NIJMEGEN ..	»	"	's avonds	8 »
»	EMMERIK ..	»	"	's morgens	7½ »
»	KEULEN	»	"	's nachts	12 »
»	COBLENZ ...	»	"	's morgens	9 »
»	MAINZ	»	"	»	4 »

DAGELIJKS van MANNHEIM naar ROTTERDAM.

Van		naar			ure.
Van	MANNHEIM	naar	ROTTERDAM	's middags	3 ure.
»	MAINZ.....	»	"	's morgens	7 »
»	KEULEN ...	»	"	's avonds	8 »
»	NIJMEGEN	»	"	's morgens	8½ »

Bovendien **tweemaal 's weeks**, zoo lang de Waterstand de Vaart langs ARNHEM niet veroorlooft, langs NIJMEGEN naar MAINZ.

Van ROTTERDAM des **Zondags** en **Woensdags**, des morgens ten **7** ure.
Van ARNHEM via NIJMEGEN naar ROTTERDAM des **Dingsdags** en **Zaturdags**, des morgens ten **8** ure.

			G. K.	V. K.
VRACHT:	Van ROTTERDAM naar	ARNHEM	*f* 1.65.	*f* 1.05.
	" " "	NIJMEGEN......	*f* 1.80.	*f* 1.10.
	" " "	KEULEN........	*f* 3.75.	*f* 2.35.
	" " "	MANNHEIM.....	*f* 9.35.	*f* 5.85.

De Stoombooten dezer Reederij, welke des middags ten 12 ure varen, hebben op het Dek **Glas-Paviljoen** en ieder **twee Slaapkamertjes**, welke voor éene Reis *af te huren* zijn.
Kantoor: Boompjes te Rotterdam.

W. H. VAN ANDEL,

maakt zijne geëerde Begunstigers en Stadgenooten bekend dat hij zijne ***Schilders- en Glazenmakerswinkel*** VERPLAATST heeft van **wijk 12—212** naar **wijk 12—171**, zijnde dezelfde zijde van de **Nieuwehaven**, tusschen de **Pakkenbrug en Koestraat.**
Rotterdam 4 September 1859.

OPENBARE VERKOOPING.

De Notarissen *SANDER en PAATS*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn van meening op MORGEN den 7 September 1859, des namiddags ten vijf ure, in het Lokaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade, te veilen en aan de meestbiedenden of eerstmijnenden te verkoopen:

N.° 1. Een **PAND**, bestaande in Drie **WONINGEN** met **SLAGTPLAATS, OPEN GROND, WERF** en **ERVE**, staande en gelegen in de Lijnbaan, achter de Lange Kade in de gemeente Kralingen, wijk G, ns. 90 tot en met 93, Kadaster sectie A, nommers 921, 2853 en 2854.

In de Grondbelasting over 1859 aangeslagen op *f* 30.43.

Zijnde gedeeltelijk verhuurd voor *f* 150.80 's jaars, terwijl de Slagtplaats is in eigen gebruik.

N.° 2. Een **HUIS** met **TUIN, BOOMGAARD, verderen OPSTAL** en **ERVE**, met een gedeelte **WATERING**, staande en gelegen aan het Toepad in de gemeente Kralingen, nabij den Maasdijk, Kadaster sectie B, nommers 1081, 1082, 1083, 2545, 2546 en 2549, groot 14 Roeden 20 Ellen.

In de Grondbelasting over 1859 aangeslagen op *f* 4.31. Zijnde in eigen gebruik.

Te aanvaarden 15 October 1859.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van de Notarissen SANDER en PAATS, in den Oppert, wijk 6, nommer 8, en kunnen de te veilen Percelen nog HEDEN en MORGEN worden bezigtigd, van 10 tot 3 ure.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notarissen *SANDER en PAATS*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, die daartoe door de Arrondissements-Regtbank (Kamer van vacantie) zijn gemagtigd, zijn van meening, op Woensdag den 14 September 1859, des namiddags ten vijf ure, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade, te Veilen en aan den meestbiedende of eerstmijnende te Verkoopen:

Een Kapitaal, zeer Hecht, Sterk en bijzonder welgelegen **PAND**, bestaande in een KOOPMANSHUIS, doorgaand PAKHUIS met KANTOOR, ZOLDER en ERVE, hebbende het Huis diverse Ruime, Luchtige, met Marmeren Schoorsteenmantels en Spiegels versierde KAMERS en VERTREKKEN, Spatieuse ZAAL, Ruime KEUKEN, Groote ZOLDERS, KELDERS, verschillende DOMESTIEKENKAMERS en alle verdere OFFICES en GEMAKKEN, tot een Logeabel Huis behoorende, alles staande en gelegen aan de zuidzijde van de Nieuwehaven en noordzijde van het Haringvliet, in de gemeente Rotterdam, in de Wijkverdeeling bekend wijk 12, n.° 227, en op den Kadastralen Perceelsgewijzen legger der gemeente Rotterdam voorkomende sectie F, n.° 35 en 36, ter grootte van 2 Roeden 41 Ellen.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1859 op *f* 101.02.

Zijnde het Woonhuis tot eigen gebruik bestemd geweest, het Pakhuis verhuurd voor *f* 35 per maand en de Zolder verhuurd geweest voor *f* 25 per maand.

Te aanvaarden 15 October 1859.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van de voornoemde Notarissen *SANDER en PAATS*, in den Oppert, wijk 6, n.° 8, en zal het te veilen Pand kunnen worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag van de Veiling, van 10 tot 2 ure, op vertoon van een Billet, daartoe door gemelde Notarissen af te geven.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notarissen *VAN DER HOOP en REE-MAKER*, residerende te Rotterdam, als last hebbe[n] van hunne Principalen, zijn voornemens om MORGEN den 7den September 1859, des namidd[ags] ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, in het openb[aar] te Veilen en te Verkoopen:

N.° 1. Een hecht, sterk en wel gesitueerd **PAN[D]** ingerigt tot ***Koffijhuis***, met **BOVE[N]WONINGEN** en **ERVE**, staande en geleg[en] aan de westzijde van de Zandstraat te Rotterda[m] wijk 5, n.° 193, Kadaster sectie I, n.° 1012.

Grondbelasting over 1859 *f* 56.95.

Zijnde het Benedenhuis in eigen gebruik en [de] Bovenwoningen verhuurd per week te zamen vo[or] *f* 400.40 in het jaar.

N.° 2. Een hecht en sterk **HUIS, ACHTE[R]HUIS** en **ERVE**, staande en gelegen aan [de] oostzijde van de Schavensteeg te Rotterdam, wijk [.] n.° 179, Kadaster sectie I, n.° 1014, 1015 en 10[..]

Grondbelasting over 1859 *f* 16.30.

Verhuurd per week in 4 Percelen, te zamen vo[or] *f* 260 in het jaar.

De Percelen zullen eerst ieder afzonderlijk word[en] geveild en ook gecombineerd worden afgeslagen.

Inmiddels zijn nadere onderrigtingen te bekom[en] ten Kantore van de genoemde Notarissen, alsmed[e] ook ten Kantore van den Notaris *HOGERSDIJ[K]* alhier; kunnende de te veilen Percelen nog HEDE[N] en MORGEN worden bezigtigd, mits men voorzie[n] zij van een Permissiebiljet, daartoe door de genoemd[e] Notarissen af te geven.

De PANDEN,

bestaande in: n.° 1, een WINKELHUIS en ERV[E] aan de zuidzijde van de Leuvebruggesteeg, wijk [.] n.° 251, en n.° 2, een PAKHUIS met ZOLDE[R] OPEN GROND daarvoor en ERVE, aan de oostzijd[e] van de Baan, wijk 3, n.° 735, beiden te Rotterdam laatstl. Woensdag door de Notarissen *DALEN* e[n] *LAMBERT* en *J. A. GROSHANS*, in het Lokaa[l] der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekad[e] te Rotterdam, geveild, zullen op MORGEN de[n] 7 September 1859, des namiddags ten 5 ure, doo[r] voornoemde Notarissen, ter zelfder plaatse worde[n] **Afgeslagen.**

Ten voordeele der Werkinrigting voor hulpbehoevende Blinden te *Rotterdam*, hebben ***VAN DER MEER & VERBRUGGEN***, Boekhandelaren, in de Hoofdsteeg, hoek van den Houttuin, te Rotterdam, uitgegeven en verzonden:

TWAALF LEERREDENEN
VAN
P. H. HUGENHOLTZ,
Theol. Doct. en Rustend Predikant te Rotterdam.

Prijs *f* 3.
Gebonden in verg. zwart linnen Band *f* 3.60.

INHOUD: I. Het Bidden van den Heer in Getsémané. II. Verschijning van den Heer aan meer dan vijf honderd Broeders. III. Aanwijzing van het geluk, dat Jezus schenkt, als uitnemend boven alle genot. IV. Opwekking tot het Onderzoek of wij geloovige Christenen zijn. V. Opwekking om langs den smallen weg tot het leven in te gaan. VI. Het inkeeren tot ons zelve. VII. Geen liefde voor den Heer zonder ootmoed. VIII. De gunst van God de eenige bron onzer levensvreugd. IX. Hoe het vertrouwen op God in ons tot stand komt. X. De schoonste lofspraak. XI. Opwekking tot het bijwonen van de zamenkomst der Gemeente. XII. Afscheids Rede.

SALON DES VARIÉTÉS,
Lombardstraat.

Daar de Ondergeteekende in onderhandeling is getreden met een geheel Nieuw TOONEEL-GEZELSCHAP uit Amsterdam, en ten doel heeft om gedurende het Winter-Saizoen, onder nadere toestemming van Burgemeester en Wethouders, wekelijks eenige **Voorstellingen** te geven, en wel de eerste als **Proef**, op ZONDAG AVOND den 11 dezer, zoo vleit hij zich dat dezelve aan het geëerd Publiek zal voldoen, en hij niet alleen op deze maar ook op de volgende Voorstellingen met U Eds. bezoek vereerd zal worden.

De **Entrée** is bepaald op 49 *Cents* voor een Heer en Dame, en hebben Heeren Leden *Vrijen Toegang*.

Tevens bedankt de Ondergeteekende het geëerd Publiek voor de menigvuldige bezoeken, waarmede men hem gedurende de Kermis heeft vereerd.

Er zal ten Tooneele gevoerd worden:
CLEMENCE,
of de Dochter van den Advocaat,
Tooneelspel. — Na hetzelve:
MARGOT,
of de gevolgen eener goede Opvoeding,
Vaudeville in één Bedrijf, — Tot slot:
Hulde aan Rotterdam,
Allegorische Voorstelling, met geheel nieuwe Costumes en Bengaalsche Verlichting, waarin een Vers zal worden voorgedragen door den Heer BENNEMAN.

Aanvang ten 8 ure precies.
H. W. LOURENS, *Directeur.*

VERTREK der SPOORTREINEN.
Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7, 9.30, 11.40, 3.30, 7.45.
" " alleen n. 's Hage: 9.35 des av. en Zond. 5 's midd.
" Amst. naar Rotterdam: 8, 10.25, 1.30, 4.30, 7.30.
" 's Hage alleen n. Rott.: 8.30. 's morg. en Zond. 8.30 av.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda: 10.15, 3.—.
" Dordrecht naar Rotterdam: .... 10.40, 3.20.
" Breda naar Antwerpen en Rott.: 6.50, 12.35.
alleen naar Antwerpen en Moerdijk: 5.20.
" Antwerpen naar Breda en Rott.: 7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk: 5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott.n.Utr.,Amst.,Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.15, 7.15
Amst.n.Utr.,Rott.,Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.30, 6.—, 7.45
Arnh.n.Utr.,Amst.,Rott.: 6.30, 9.45, 11.35, 12.30, 6.50,—
Utr.n.Rott.6.30.— Utr.n.Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van DINGSDAG 6 September 1859, N.º 212.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 5 September.

H. M. de Koningin, vergezeld van den jeugdigen Prins Alexander, is heden ochtend vroegtijdig per extra spoortrein van hier naar Rotterdam vertrokken, om van daar verder naar Stuttgardt door te reizen. Het gevolg van H. M. bestaat uit den kamerheer baron van Lynden, den geheimraad en secretaris von Wekherlin en de Staatsdame Freule van Pabst van Bingerden. De afwezigheid van H. M. zal naar men verneemt acht weken duren.

— De parade, gisteren alhier ter gelegenheid van den verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje gehouden, werd bijgewoond door Z. K. H. den Prins van Oranje en HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik en Prins Eduard van Saxen-Weimar. Ook H. M. de Koningin was met Prins Alexander korten tijd aanwezig.

— Z. K. H. de Prins van Oranje heeft heden eene jagtpartij in de duinen bij Wassenaar bijgewoond.

— Z. D. H. de Keurvorst van Hessen heeft heden ochtend de stad Delft bezocht en aldaar eenige industriële inrigtingen bezigtigd.

— De graaf von Königsmarck, Pruissisch Gezant aan dit Hof, zal op het einde dezer maand weder voor eenigen tijd de residentie verlaten.

— In deze residentie is aangekomen en afgestapt aan het hôtel de Oude Doelen de heer J. S. May, Nederlandsch consul-generaal, komende van Liverpool.

— Gisteren middag is alhier na eene kortstondige ongesteldheid overleden de heer mr. H. J. Modderman, ridder der orde van den Ned. Leeuw, raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden. Hij was geboren te Groningen en had den ouderdom van 63 jaren bereikt.

— Bij den Hoogen Raad der Nederlanden is heden behandeld de zaak van P. de Graaf, requirant van cassatie tegen een arrest van het Hof in Noordholland, waarbij hij, ter zake van het onder eede afleggen van eene valsche getuigenis in eene strafzaak ten voordeele van een beklaagde, is veroordeeld tot eene tuchthuisstraf van vijf jaren. Na het uitbrengen van rapport door den raadsheer mr. Pape, heeft de advocaat-generaal mr. Karseboom geconcludeerd tot verwerping der voorziening in cassatie, daar door den requirant geene middelen waren aangevoerd en die ook ambtshalve niet aanwezig waren bevonden. De uitspraak is bepaald op 14 dezer.

— Morgen middag ten 12 ure zullen alle officieren, in het garnizoen aanwezig, zich op het Plein vereenigen, ten einde door den heer generaal waarnemend gouverneur der residentie aan den heer Minister van Oorlog te worden voorgesteld.

— Men verneemt dat het 4de regement dragonders in het volgend jaar weder alhier in garnizoen zal komen, en alsdan als huzaren zal worden georganiseerd.

— De ziektegevallen onder het garnizoen zijn zoo talrijk, dat heden ruim honderd vijftig manschappen ter verpleging zijn gezonden, en een zestigtal nieuwe zieken in het hospitaal zijn opgenomen.

— Tot plaatsvervanger van den heer Nepveu, benoemd tot hoofdonderwijzer te Utrecht, is aangesteld de heer A. Derop, thans hulponderwijzer alhier.

— Door eene vereeniging tot ondersteuning van den werkenden stand is, even als zulks hier plaats heeft, aan de zuidzijde van het dorp Scheveningen terrein aangekocht, ten einde ter bebouwing te worden gebezigd.

ROTTERDAM den 5 September.

H. M. de Koningin is heden morgen ten half zeven ure met den jeugdigen Prins Alexander en gevolg met een extra-trein langs den Hollandschen ijzeren spoorweg uit 's Gravenhage alhier aangekomen. Aan het stationsgebouw werd H. M. onder anderen gecomplimenteerd door den heer Burgemeester dezer stad, die de Vorstin daarop begeleidde naar het station van den Rhijnspoorweg. H. M. heeft alstoen terstond hare reis naar Stuttgardt voortgezet.

De negentiende verjaardag van Z. K. H. den Prins van Oranje is gisteren alhier op de gebruikelijke wijze gevierd.

Heden middag ten half drie ure werd hier, onder het voorzitterschap van den heer Burgemeester, eene korte openbare zitting van den Gemeenteraad gehouden, welke door 24 leden werd bijgewoond; afwezig waren de heeren Beelaerts van Blokland, Blom, van Casteel, van der Hoop, Ledeboer, van der Looy, Mees, Plate, van Reesema, Reuchlin, Roest van Limburg en Viruly.

Na de opening der zitting werden de notulen der vorige vergadering gelezen en zonder aanmerkingen goedgekeurd.

De Voorzitter deelde daarop mede, dat van de commissie voor de huishoudelijke verordeningen berigt was ontvangen, dat zij zich zeer goed kon vereenigen met de voorgestelde wijziging van art. 2 der verordening voor de Inrigting tot het examineren van varenslieden, strekkende die wijziging alleen om het aantal leden der commissie voor die inrigting van zeven op negen te brengen, waardoor ook assuradeuren in die commissie zitting zullen kunnen nemen. — De Vergadering hechtte bij acclamatie hare goedkeuring aan de voorgestelde wijziging van het bedoelde artikel; zullende van die wijziging door Burgemeester en Wethouders kennis gegeven worden aan de commissiën van gelijken aard te Amsterdam en elders, in overeenstemming met welke de verordening in der tijd is vastgesteld.

Vervolgens zeide de Voorzitter, dat de reden, waarom deze zitting was belegd, hierin bestond, dat zich sedert de laatste dagen der maand augustus hier ter stede eenige gevallen van Aziatische cholera hadden voorgedaan; in de laatste dagen was het aantal gevallen eenigzins toegenomen. Uit hoofde van andere ziekten was het Ziekenhuis aan den Coolsingel bijna vol, zoodat, wanneer de ziekte mogt toenemen, daar spoedig geene genoegzame ruimte zou wezen tot verpleging der lijders. In tijds moesten derhalve maatregelen worden beraamd om diegenen te kunnen verplegen, welke niet in hunne eigene woningen verzorgd kunnen worden. Ofschoon hij de hoop voedde dat de ziekte niet die uitgebreidheid verkrijgen zou als in vorige jaren het geval was, stelden Burgemeester en Wethouders echter voor, even als toen eene speciale commissie te benoemen, welke de noodige maatregelen zou kunnen nemen om steeds dadelijk hulp te doen verstrekken waar die noodig zal zijn. Bereids was de commissie van bestuur der Inrigting tot wering der bedelarij van kinderen aangeschreven om het bij haar in gebruik zijnde gebouw in de Baan te ontruimen, opdat dit voor de verpleging van zieken ingerigt zal kunnen worden. Reeds hadden Burgemeester en Wethouders eene conferentie gehouden met de commissie van geneeskundig toevoorzigt alhier en door deze was ook het benoemen van zoodanige speciale commissie allezins goedgekeurd. Vroeger was die commissie zamengesteld geweest uit leden van den Raad, leden van het dagelijksch bestuur, leden der plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt en een lid der provinciale geneeskundige commissie.

Toen de Vergadering blijk had gegeven, dit voorstel goed te keuren, sloeg de Voorzitter voor even als vroeger drie leden uit den Raad tot leden der speciale commissie te benoemen, en noodigde daartoe, met goedvinden der Vergadering, de heeren F. van Vollenhoven, van Rijckevorsel en van Wageninge uit, welke zich daartoe bereid verklaarden, waarop de Voorzitter hen verzocht heden avond ten zeven ure eene eerste zitting te houden.

In verband met het genomen besluit stelde de Voorzitter voor aan Burgemeester en Wethouders een crediet van *f* 4000 te openen voor de uitgaven welke door de speciale commissie gedaan zullen moeten worden; zullende van die gelden met spaarzaamheid gebruik worden gemaakt. Bij acclamatie hechtte de Vergadering ook hieraan hare goedkeuring.

Nog deelde de Voorzitter mede, dat ten gevolge van de aanschrijving aan de commissie van bestuur der Inrigting tot wering der bedelarij van kinderen, om het lokaal in de Baan te ontruimen, van die commissie het verzoek was ontvangen om zoo mogelijk een ander lokaal in gebruik te erlangen voor hare inrigting. Men was van oordeel dat de school in de Convooisteeg, welke desniettegenstaande zeer gevoegelijk voor zondagschool gebezigd zou kunnen worden, daartoe het voegzaamste wezen zou, weshalve Burgemeester en Wethouders magtiging verzochten om gemeld lokaal voor het beoogde doel in gebruik te geven, welke magtiging door de Vergadering verleend werd.

Niets meer te behandelen zijnde werd de zitting ten drie ure gesloten.

Het programma voor de Orgelbespeling in de Grootekerk alhier, op woensdag 7 dezer, des namiddags ten $1\frac{1}{2}$ ure, luidt als volgt: 1, Præludium en Fuga, Ch. H. Rinck; 2. Adagio eener Orgelsonate, F. Kühmstedt; 3. Gevarieerd Koraal „ *Vater unser im Himmelreich*" (Gebed des Heeren), A. Hesse; 4, Allegro Moderato, Niels W. Gade; 5, Recitatief voor sopraan en tenor, Koor- en Sopraan-Aria uit het Oratorium Paulus, F. Mendelss. Bartholdy; 6, Fuga (C moll), Joh. Seb. Bach.

De wedstrijd voor kotters en schoeners, welke, even als de overige door de Kon. Ned. Yachtclub op zaturdag den 3 september ll. gehouden wedstrijden, op dien dag moest gehouden worden, doch om het ongunstige weder werd uitgesteld, heeft op zondag 4 september in zee plaats gehad.

Des morgens ten 7 ure 55 min. begaven de voor dien wedstrijd ingeschreven vaartuigen: de kotters de Sperwer, van de Amsterdamsche roei- en zeilvereeniging de Hoop, en de Valk, van den heer C. Vlierboom te Rotterdam, zich van het Brielsche Havenhoofd onder zeil, om van daar, om de Piramietton, liggende voor het zeegat van Goedereede, tot aan de haven van Hellevoetsluis te zeilen. Bij het passeren der Piramietton voor Brielle, was de Valk ongeveer $1\frac{1}{2}$ kabellengte vóór, welke afstand bij het omzeilen der Piramietton van Goeree tot op één kabellengte was verminderd. Van daar den wedstrijd naar het Havenhoofd van Hellevoetsluis, vóór den wind, vervolgende, is de Sperwer de Valk voorbijgezeild, en bereikte eerstgenoemde het gezegde havenhoofd ten 1 ure 29 min., en de Valk ten 1 ure 30 min. 45 sec., hetgeen, in eenen strijd van bijna zes uren, een zeer onbeduidend verschil opleverde.

De prijs van *f* 600. —, door Z. M. den Koning voor dezen wedstrijd uitgeloofd, is mitsdien door de kotter de Sperwer gewonnen.

Z. M. heeft tot ridder van de Eikenkroon benoemd den heer J. Eduard Stumpff, en wel bij gelegenheid van zijn 25jarig directeurschap van zijn muziekkorps.

Z. M. heeft goedgevonden, in te willigen het verzoek van den generaal-majoor op non-activiteit E. van Löben Sels, Zr. Ms. adjudant in buitengewone dienst, tot het aannemen en dragen van de versierselen van kommandeur der orde van St. Olaf, hem door Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen geschonken; alsmede het verzoek van den gepensioneerden generaal-majoor E. E. J. Mathon, tot het aannemen en dragen der kommandeurs-orde met de Star van den Witten Valk, hem door den Groot-Hertog van Saksen-Weimar-Eisenach geschonken.

Bij Zr. Ms. besluit zijn, met ingang van den 16 dezer, benoemd tot adelborsten der 1ste kl. bij de Nederlandsche zeemagt de navolgende adelborsten der 2de kl. bij het Koninklijk instituut voor de marine te Willemsoord: L. A. Walaardt Sacré, F. K. Engelbrecht, J. E. C. Coster van Voorhout, H. A. Sirks, W. J. H. de Kanter, E. H. E. van Woelderen, I. P. Hovy, J. C. Commys, M. Rochussen, P. M. Cochius, G. Eck, P. Crans, J. F. M. Lange, F. J. Stokhuyzen, H. Quispel, jhr. S. F. T. de Vaynes de Brakell, P. J. Zaal, M. A. Medenbach, R. Wymans, A. de Bruyne, T. Spree, J. Vriemoet Drabbe, A. R. A. von Bihl, H. A. de Smit van den Broecke, M. J. C. Lucardie, R. E. van der Loeff, L. M. L. de Haan en L. A. Dittlof Tjassens.

Bij Zr. Ms. besluit is aan mr. O. F. Greven, op zijn daartoe gedaan verzoek, met den 1sten october aanstaande eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van raadsheer in het prov. geregtshof in Overijssel, onder dankbetuiging voor de vele diensten, door hem in regterlijke betrekkingen aan den Lande bewezen.

Bij Zr. Ms. besluit is de benoeming van M. A. Campo, burgemeester van Hulsberg, tot secretaris dier gemeente, met Zr. Ms. goedkeuring bekrachtigd.

Bij Zr. Ms. besluit is aan den heer B. Lukwel, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van plaatsvervangend kantonregter te Oosterhout, en zulks onder dankbetuiging voor de langdurige goede diensten, door hem, zoo in die betrekking als vroeger in die van plaatsvervangend vrederegter, bewezen.

Bij Koninklijk besluit is aan den met verlof hier te Lande aanwezigen 2den luit. der artillerie van het leger in Ned. Indië, K. A. van den Camp, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen.

Z. M. heeft bepaald, dat de ambtenaren en surnumerairs van de directe belastingen en het kadaster bij het vak der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, niet kunnen overgeplaatst worden in betrekkingen, voor welke een examen voorgeschreven is, dan na aan dat examen voldaan te hebben.

Daar de miliciens der ligtingen van 1856 en 1857 in de maand julij ll. onder de wapenen zijn geweest, is het overbodig geacht, hen in de maand october aanstaande tot de gewone jaarlijksche inspectie op te roepen. Derhalve zouden alleen de miliciens der ligtingen van 1855, die, in gewone omstandigheden, in het begin van het volgende jaar zullen worden ontslagen, tot het bijwonen van die inspectie in aanmerking komen. Op grond hiervan is het den Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog voorgekomen, dat de gewone inspectie over de verlofgangers der nationale militie dit jaar kan worden achterwege gelaten. Derhalve is aan de gemeentebesturen kennis gegeven, dat de bedoelde inspectie niet zal plaats hebben.

Men verneemt dat de heer van Vlissingen, houder der concessie voor de exploitatie van gronden in de westerafdeeling van Borneo, dezer dagen, bij beschikking van den Minister van Kolonien, een uitstel verkregen heeft tot ultimo october aanstaande, voor de oprigting der Maatschappij, bedoeld bij art 14 der acte van concessie van 5 maart 1859, en dat nu binnen weinige dagen zal worden beslist of de inschrijving te dier zake, uit hoofde van den politieken toestand van Europa tot dusver verschoven, alsnu zal worden opengesteld.

Bij beschikking des Ministers van Binnenlandsche Zaken is, met intrekking der concessie van 1 september 1858, verleend aan de firma W. van Duuren Jr. en Co. voor eene stoombootdienst tusschen Nijmegen en Deventer, aan de Nijmeegsche Stoomboot-Maatschappij, tot wederopzegging, vergunning verleend voor eene stoombootdienst tot vervoer van reizigers, goederen en vee, van Nijmegen naar Kampen en tusschenplaatsen, en terug.

De Minister van Finantien heeft gearresteerd een nieuw formulier van den door de surnumerairs van de directe belastingen en het kadaster af te leggen eed.

De Minister van Finantien heeft op de hem gedane vraag, of de Rijks veeartsen verpligt zijn zich in die hoedanigheid te doen patenteren, te kennen gegeven, dat de slotbepaling van art. 3, litt. *b*, der wet, in verband met n.º 35 van tabel XIV, omtrent de *toestemmende* beantwoording dier vraag geen twijfel overlaat.

Men leest in een Haagsch blad: Laatstleden zaturdag is te Rijswijk, in tegenwoordigheid der leden van de commissie voor het gedenkteeken op het graf van Tollens, de eerste steen gelegd door jhr. H. G. J. Caan van Neck, den achtjarigen zoon van den Burgemeester van Rijswijk, lid dier commissie. Wij mogen alzoo de hoop voeden, eerlang dat herinneringsteeken aan den echt vaderlandschen dichter te aanschouwen in de gemeente, waar hij zijne laatste jaren heeft doorgebragt en op de plaats zelve, waar zijn stoffelijk overschot is begraven.

Beroepen bij de Hervormde gemeente te Boornbergum in Friesland ds. N. J. Lankhorst, pred. te Workum.

— De te Delft op 30 augustus door de hoofdadministratie van het 1ste regement vestingartillerie plaats gehad hebbende aanbesteding van 3000 Ned. ℔ paardenhaar, ten dienste van 's Rijks magazijn van militaire kleeding en equipering, is door den Minister van Oorlog toegewezen aan de heeren P. S. Catz en Cie. te Amsterdam, tegen den prijs van *f* 2.29 het Ned. ℔.

— Gedurende de maand augustus zijn langs den Hollandschen spoorweg vervoerd 139.788 reizigers. De opbrengsten waren voor reizigers *f* 113,157. 62, voor goederen *f* 18,590. 32. Totaal *f* 131,747. 94. Sedert primo januarij heeft het aantal reizigers 849,332 en de opbrengst voor reizigers en goederen te zamen *f* $807,458.80\frac{1}{2}$ bedragen.

— Heden is te Amsterdam in de zalen der maatschappij Arti et Amicitiae voor het publiek de tentoonstelling geopend van schilder- en andere kunstwerken van levende meesters. Onder de 254 ingekomen kunstwerken vindt men penseel-voortbrengselen van Pieneman, Israels, Egenbergen, Craeyvanger, Cunaeus, Hollander, ten Kate, Kruseman, Louis Meijer, Rochussen, Roelofs, Schelfhout, Springer, Weissenbruch enz. Onder de buitenlanders, die hebben ingezonden, vindt men Beranger, Calame, Coomans, Fanny Geefs, Meyer, van Bremen, Lambinet, Wilhelmi enz.

— Dezer dagen avond had de plegtige opening plaats der tentoonstelling van nijverheid, gehouden door de Maatschappij tot verbetering van den werkenden stand, in haar locaal op den O. Z. Voorburgwal te Amsterdam. Behalve een groot aantal leden en inzenders van voorwerpen, werd de plegtigheid door burgemeester en wethouders van Amsterdam bijgewoond. Toespraken werden gehouden door den heer P. Zuidhoek, president der Maatschappij, en den heer P. Muntjewerff, president der commissie voor de tentoonstelling.

— Eergisteren avond hebben de officieren der aan het Nieuwediep liggende oorlogschepen een bal gegeven aan de officieren van de aldaar ter reede liggende Braziliaansche oorlogskorvet Bahiana. De zaal van het lokaal Tivoli was feestelijk versierd en prijkte met trofeën en nationale vlaggen. Het bal duurde tot laat in den nacht voort.

— Sedert de vorige opgave zijn uit het wrak the Lutine geborgen: Den 24 augustus 42 Spaansche matten, den 25sten 50 dito en $\frac{1}{4}$, den 26sten 11 dito. Verder wordt berigt dat het defect aan de stoommachine van de Hollandsche duiker den 18 ll. van weinig of geen beteekenis is geweest aan een kraan of buis, dat in weinige uren tijds is hersteld, zoodat het vaartuig reeds sedert geruimen tijd in goede orde in de haven van Terschelling ligt. Het ongunstige weder is de oorzaak dat men in de laatste dagen geene pogingen tot berging heeft kunnen doen.

— Gisteren vervulde ds. Speelman van de Bilt de predikbeurt in het kamp bij Zeist. Thans hebben er in het kamp herhaaldelijk tirailleur-oefeningen plaats en bewegingen in compagnie-kolonnes.

— Met 1 dezer zijn op Zr. Ms. fregat met stoomvermogen Evertsen geplaatst de luitenants ter zee der 1ste kl. W. F. L. de Vriese en jhr. J. S. O. von Schmidt auf Altenstadt, ter vervanging van de luits. ter zee 1ste kl. H. A. Modderman en G. van Hecking Colenbrander, die even als de luit. ter zee 1ste kl. A. Schotborgh, adjudant van den vice-admiraal F. X. R. 't Hooft, op non-activiteit zijn gesteld. Genoemd fregat is bestemd tot overbrenging van een transport militairen naar Oost-Indië.

— Wij vernemen dat de kapitein-luitenant ter zee W. A. de Gelder in het bevel over Zr. Ms. schroefstoomschip Citadel van Antwerpen zal worden opgevolgd door den kapitein-luitenant ter zee G. P. J. Mossel. In plaats van den officier van administratie der 2de klasse C. J. Vos, is op dien bodem geplaatst de officier van administratie der 2de klasse P. A. Le Mahieu.

— Zr. Ms. instructie-brik de Wesp, kommandant de luit. ter zee 1ste klasse Binkes, is ll. vrijdag middag ter reede en in de dokhaven te Vlissingen gebragt door Zr. Ms. stoomschip Cycloop, kommandant kapitein-luitenant Muller, die, naar men verneemt, eerstdaags met de drijvende batterij Neptunus, naar het Nieuwe Diep zal stoomen. Eergisteren zou het fregat Zeeland naar de uitrustingwerf worden gehaald en zijne vier ketels worden ingezet.

— Ll. vrijdag heeft te Middelburg, in het locaal van het prov. bestuur, de aanbesteding plaats gehad van: 1°, het uitvoeren van eenige buitengewone werken ter bezetting en verdediging der onderzeesche en boven laagwater gelegen oevers aan de calamiteuse polders Zuidkraaijert, Borsselen, Molen, Stavenisse, Bruinisse, Vliete en Oud Noord-Beveland in zeven percelen. Hiervan werden aannemers: voor het 1ste perceel (Zuidkraaijert), M. Looy, te Ellewoutsdijk, voor *f* 20,900; voor het 2de (Borsselen), J. Filis, te Vlissingen, voor *f* 22,800; voor het 3de (Molen), P. Kalis, te Sliedrecht, voor *f* 4600; voor het 4de (Stavenisse), L. A. van Haaften, te Sliedrecht, voor *f* 81,500; voor het 5de (Bruinisse), C. Bot Pz., te Sliedrecht, voor *f* 17,700; voor het 6de (Vliete), G. Dekker, te Sliedrecht, voor *f* 86,500; voor het 7de (Oud Noord-Beveland), Jasper Breas, te Colijnsplaat, voor *f* 5800. 2°, het aanleggen van een onderzeeschen steenen dam aan de oostzijde van het oosterhavenhoofd te Neuzen. Dit werk werd aangenomen door K. Langeveld, te Hardinxveld, voor *f* 34,700. 3°, De aanleg eener telegraaflijn van Neuzen tot aan de Belgische grens tusschen Sas van Gent en Selzaete; hetwelk werd aangenomen door A. E. Stubbé, te Sas van Gent, voor *f* 1888.

— Met den 1 dezer is het studiejaar aan de Kon. Militaire Akademie te Breda weder aangevangen. Het gezamenlijk getal kadetten bedraagt thans 333, waarvan 229 voor de dienst hier te Lande, en 104 voor die in de kolonien. Het getal nieuwe kadets bedraagt 75, te weten: voor de dienst hier te Lande: infanterie 30; kavalerie 4; artillerie 10; genie 2; voor de dienst in de koloniën: infanterie 18; artillerie 8; genie 3. In het onderwijzend personeel is eenige verandering gekomen, zijnde de 1ste luit. der kavalerie E. D. Bakker, bij het 1ste regement dragonders overgeplaatst en de 1ste luit.-ingenieur F. P. Klijnsma, in de vesting Breda; terwijl in hunne plaats bij de Akademie gedetacheerd zijn: de 1ste luit. der kavalerie van het 2de regement dragonders E. L. H. van Lanschot Hubrecht, en de 1ste luit. der genie in de vesting Breda, jhr. L. J. van Teylingen.

— Dezer dagen is door de Arrondissements-Regtbank te Zwolle behandeld de zoo veel gerucht gemaakt hebbende zaak betreffende de Mele, waaromtrent in het begin van mei dezes jaars in de gemeente Nieuw Leusden zoo ernstige demonstratien hebben plaats gehad. Elf beklaagden van die gemeente stonden te regt, beschuldigd van feitelijke weerspannigheid jegens bedienende beambten in de uitoefening hunner bediening, voorzien bij art. 209 C. P. Na het hooren der getuigen is de beschuldiging door het O. M. en wel na een uitvoerig betoog, ten opzigte van negen hunner volgehouden en hunne veroordeeling gerequireerd tot zes maanden gevangenzetting, zijnde het minimum der straf bij art. 211 C. P. op het geïncrimeerde feit bepaald. Het slot van het requisitoir strekte tot vrijspraak der twee andere beklaagden. Na eene sierlijke pleitrede, door den heer mr. L. Hersveld gehouden, benevens re- en dupliek, is de uitspraak bepaald op aanstaanden donderdag.

— De onlangs benoemde commissarissen der Maatschappij van Weldadigheid zijn de vorige week te Frederiksoord geweest en hebben de gewone kolonien opgenomen en getracht zich met het beheer bekend te maken. Tot directeur hebben zij benoemd den heer C. J. M. Jongkindt Coninck, adjunct-directeur der landbouwkundige school te Groningen, die deze benoeming aannam.

— Ll. woensdag is aan het 2de gesticht te Veenhuizen de bliksem in eene miet, waarin zich rogge bevond, ingeslagen, waardoor de miet met al het

zich daarin bevindende graan, alsmede eene daarachter staande dorschschuur en eene miet hooi met ruim 30.000 Ned. ponden verbrand zijn. Het is aan de ijverige hulp der ambtenaren en kolonisten te danken dat het huis, bewoond door den hoevenaar van de Wind, is bewaard gebleven, daar het niet ver van den korenberg verwijderd is; gelukkig was de wind van het huis af.

— Eergisteren morgen is te Harlingen een verschrikkelijke moord gepleegd. Zekere de Graaf, die met eene vrouw reeds sedert geruimen tijd had geleefd, had, omdat zij zich hieraan onttrok, reeds vroeger gedreigd haar te zullen vermoorden. Dien morgen heeft hij haar met een mes verscheidene diepe wonden toegebragt, waaraan de ongelukkige dadelijk is bezweken. Het is der politie gelukt den dader te arresteren.

— Dezer dagen viel de arbeider K. T. uit den nieuwen toren van de verbouwd wordende Herv. kerk te Heerenveen. De ongelukkige was dadelijk dood en laat eene weduwe en 5 kinderen in hulpbehoevende omstandigheden achter.

— Eenige hoogleeraren aan de Groningsche Hoogeschool hebben zich, met voorkennis van den Senaat, tot den Minister van Binnenlandsche Zaken gewend met opzettelijke en uitvoerige ontwikkeling en betoog dat voortaan vrijer gebruik der Nederlandsche taal voor allerlei wetenschappelijke mededeelingen en werkzaamheden aan onze Akademiën dient plaats te hebben, en dit wel vereenigd met krachtige handhaving van de studie der oude letterkunde, ter voorbereiding voor en ter beoefening aan onze Hoogescholen.

— De hoofdwacht op de Grootemarkt te Groningen is niet meer door militairen bezet en derhalve gesloten; door het gering aantal dienstdoende militairen en het groot aantal zieken van het garnizoen, ten bedrage van ongeveer 150 man, heeft men dezen belangrijke wachtpost moeten intrekken, naardien Groningen, eene der grootste vestingen, bijna van garnizoen ontbloot is.

Ingezonden Stukken.

Iets over de Verkiezingen ten Platten Lande.

In het afgeloopen jaar 1858 stierf er in de gemeente X een lid van den Gemeenteraad, zoodat daardoor een Gemeenteraadspostje vacant kwam.

Als altoos ontbrak het ook nu niet aan kandidaten voor die betrekking; elk toch zit in de kerk eens gaarne in de Gemeenteraadsbank en is er niet afkeerig van den titel van Edel Achtbare mede te voeren; voor het overige wordt in die gemeente bijna alles aan de leiding en hooge wijsheid van het hoofd van het bestuur overgelaten; iemand, die van zich zelven zegt: „dat hij boven anderen eene gelukkige gave heeft van zich goed uit te drukken"; een man, dewelke meer dan dertig jaren met dat bijltje heeft gehakt, en ik herinner mij niet, dat hij zich ooit heeft bezeerd of raak gehakt, daar hij zoo voorzigtig is van altijd van zich af te slaan, zoodat het in deze gemeente een zeer gemakkelijke post is om lid van den Raad te zijn, dewelke men bij goede wegen op zijne slofjes en onder het genot van een kort pijpje of cigaar (welke laatsten door het opkomende geslacht ook al meer en meer worden gebruikt, ten einde den overmatigen groei eenigzins te temperen) kan waarnemen.

Eenigen tijd na het overlijden van dat Gemeenteraadslid was ik bij een mijner vrienden, en vraagde hem wie er naar zijne zienswijze lid van den Raad moest zijn, dewelke meende dat de heer K. nu daarvoor de geschiktste persoon was, als zijnde iemand van veel zaakkennis, goed op de hoogte van eene administratie, en, wat meer zegt, en niet veel in eene plattelandsgemeente wordt gevonden, strikt onpartijdig en, dien ten gevolge, zooals men dit noemt, een man die regt door zee gaat.

Ik was dienaangaande volkomen het gevoelen van mijn vriend toegedaan en wist voor die betrekking geen waardiger persoon te vinden, daar art. 19 der Gemeentewet ons bij afdwalen altoos tot binnen de enge grenzen der gemeente X terugdreef; want, om de waarheid te zeggen, hadden wij liever gehad dat de heer K. nu eene andere burgerlijke betrekking bekleed had dan toen, daar hij geneesheer was en wij maar al te goed van vorige verkiezingen wisten, dat zijne betrekking hem bij de benoeming erg kon in den weg staan; immers volgens het verlichte gevoelen van vele kiezers, inzonderheid van eenige raadsleden te X, kon een geneesheer niet zooveel verstand hebben van gemeentezaken als een landbouwer; wij mogen niet gelooven dat die goede menschen anders spraken dan zij dachten, wij kunnen niet denken, dat die met zooveel veelzijdige kennis toegeruste Raadsleden bang waren, dat zij zouden overschaduwd worden door het greintje bekwaamheid, dat zij den heer K. toedachten. Hoe dit zij, de heer K. nu werd door mij en mijn vriend met eenparige stemmen en in alle stilte tot kandidaat voor lid van den Raad geproclameerd (2 stemmen).

Nadat dit echter was geschied, rees er eene andere vraag bij mij op, namelijk: Wie zal lid van den Raad worden? Hierover met mijn vriend raadplegende, kregen wij ook al zeer spoedig daarvoor een kandidaat, en wel den heer T., en na wisseling van gedachten bespeurden wij, dat laatstgenoemde heer wel is waar minder vereischten bezat om lid van den Raad te zijn dan de heer K., doch daarentegen meerdere vereischten had, om hetzelve te worden.

Dat de vereischten van den heer T., om lid van den Raad te worden, hoofdzakelijk deze waren:

a. Algemeene.

1.° Verklaarde (men mag zulks niet verzwijgen) de, Burgemeester, dat hij zich niet met de verkiezing inliett want invloed uit te oefenen op de keuze der kiezers, di, ware volgens zijn oordeel een heiligschennis der kieswet doch desniettegenstaande omdat men hierover, volgens zijn zeggen, gedurig zijn gevoelen vraagde, zeide hij tot de nietvragende kiezers, dat men den heer T. maar moest stemmen, want dat het van den heer K. gekheid was, om zich tot kandidaat te stellen, alzoo dezelve geneesheer was en mitsdien niet onafhankelijk genoeg, zoodat hij den heer K. nu in zijn eigen belang sterk moest aanraden om zijn kandidatuur op te geven, enz., enz.

Het zij mij vergund hier te zeggen, dat genoemde Burgemeester reeds voor de invoering der gemeentewet de hooge waardigheid van thans bekleedde en er mitsdien altoos nog wat van dat souvereine bij hem is blijven zitten, waarvan hij bij 's Konings besluit van den 29 Junij 1851 (Staatsblad N.° 85) wel is gesneden maar nog niet genezen, zoodat er bij verscheidene kiezers, welke wel onafhankelijk van hem zijn doch dit nog niet gevoelen, nog al eenige vrees is om een ander te stemmen dan de Burgemeester gaarne ziet, wordende tot reden hiervoor door hen aangevoerd; „och als men de man zijn zin niet doet, dan maakt hij het je maar lastig, want 't is toch om kort te gaan maar een kwaje vent, daar het beter is goeije maatjes dan kwaje vrinden mee te wezen, en bovendien, wat geeft het, al komt er al eens een Raadslid in, die minder geschikt is; 't spreekwoord zegt: één bonte kraaij kan geen kouwen winter maken."

2.° De Heer T. nu had den naam van een goeijen braven vent te zijn. Door goeije vent bedoelt men in de gemeente X in het algemeen iemand die buiten openbare betrekkingen zijnde geen goed of geen kwaad, eigenlijk niets doet om het algemeen welzijn te helpen bevorderen, het lot van anderen te verbeteren of gemakkelijker te doen dragen enz. enz., doch eenvoudig en wel zijn eigen weegje bewandelt zonder zich ooit met een ander zijner natuurgenooten te bemoeijen: geheel in en voor zich zelven levende, dewijl men om braaf genoemd te worden des zondags tweemaal en door de week eens, wanneer daartoe de gelegenheid is opengesteld, te kerk moet gaan, om alzoo de Diaconie in de gelegenheid te stellen om ons telkens van een dier Brabantsche centen af te helpen, waaronder ons Vaderland bijna geheel bedolven ligt, voorts uit zijn privébeurs niet veel weldoen aan onze armen, dewijl wij daardoor den naam van verkwistend verkrijgen; doch zijn wij lid van een of ander Armbestuur, dan maar gegeven, tot zoolang wij de armenkist in dien toestand hebben gebragt, dat hij ook zonder bodem kan gebruikt worden.

b. Bijzondere.

1.° De Heer T. had een zoon, een broeder, vijf zwagers en een neef welke kiezers waren (8 stemmen).

2.° Had hij volgens zijn zeggen alle de thans in functie zijnde Raadsleden ook gestemd (voor die het gelooven willen goed voor te stemmen).

3.° Een zwakken hals, om bij elk voorstel van den Voorzitter goed te kunnen knikken, zoodat dit door den Raad en het auditorium kan worden gezien (5 stemmen).

4.° Vrienden of familie te hebben welke hunnen invloed op eenige Kiezers kunnen uitoefenen (9 stemmen).

5.° Bekwaamheden van den Heer T. voor genoemde betrekking niet genoemd of opgegeven, dus hiervoor ook geene stemmen berekend (te zamen 26 stemmen).

Nadat alzoo alles door ons wel en goed was overwogen, zagen wij eenparig in, dat de zaak met onzen Kandidaat zeer hopeloos stond, daar wij voor hem benevens onze 2 hoogstens 6 of 8 Kiezers konden berekenen (te zamen 10 stemmen), welke hem uit dezelfde beweging als wij zouden kiezen, dewijl er ruim 50 Kiezers waren, waarvan wij rekenden dat er meer dan 40 zouden opkomen, aangezien er te X nog al eenige sympathie is voor al wat *vrije* verkiezing wordt genoemd.

Wij hebben ons zelven dan ook, wat de opkomst en den uitslag der verkiezing betreft, niet bedrogen gezien, aangezien bij de beslissende herstemming tusschen genoemde Heeren is gebleken, dat er 45 Kiezers hunne briefjes in de bus hadden geworpen, waarvan hebben bekomen:

de Heer T...... 26 stemmen;
de Heer K...... 19 stemmen.

Ik achtte het voor het Pubiek niet overbodig dit een en ander ter hunner kennis te moeten brengen, ten einde hetzelve te doen zien:

1.° Dat, niettegenstaande de herhaalde warme zomers, de Kiezers op het platte land voor een groot deel nog niet rijp zijn voor het verkiezingswerk, hetwelk te meer te verwonderen is, daar de zon hen hier te X, waar men geene hooge huizen heeft, van rondom onbeschaduwd kan beschijnen.

2.° Dat daar, waar het meerendeel der Kiezers zoo goed hun belang begrijpt als te X, men vrij zeker is, dat men bij elke nieuwe benoeming als Raadslid een stemmachine meer in den Raad bekomt.

Ik heb de eer te zijn

EEN KIEZERTJE,

zoo als er meer zijn, die men moet nemen voor hetgeen hij is, maar niet voor hetgeen hij behoorde te wezen.

Correspondentie.

P. vraagt of er niet eenige tegenstrijdigheid bestaat tusschen het besluit van den Commissaris des Konings in de Provincie Zuidholland, waarbij de Jagt op 3 September jl. wordt geopend en de plaatselijke verordening te dezer Stede, waarbij de Honden nog steeds moeten gemuilband zijn. In het belang dezer huisdieren meent hij de aandacht van HH. Burgemeester en Wethouders daarop te mogen vestigen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 5 September.

OVERLEDEN: D. M. de Leeuw, jd., 22 j. — A. Mijnands, verlaten man van A. C. Stol, 58 j. — C. P. Schultz, z., 11 d. — J. H. Bosschart, z., 4 m. — G. van Hunsel, z., 10 j. — A. M. Zwetheul, d., 4 j. — L. C. Knell, z., 13 j. — H. van Meegdenburg, man van N. J. van der Hoeven, 32 j. — J. G. Koester, man van J. Jansen, 49 j. — H. Versnel, z., 1 j. — J. C. Lancee, z., 1 j. — A. Houtman, z., 2 j. — W. van Smaalen, z., 2 j. — J. Schrikkers, jm., 45 j. — J. van der Hoeven, wed. A. van Adrichem, 85 j. — A. A. van den Oudenhove, z., 20 d. — P. C. de Jong, d., 1 m. — J. M. Weymans, d., 1 j. — A. W. Schnoor, d., 7 m. — A. M. Molenberg, vrouw van M. van Staveren, 56 j. — J. Breedveld, wed. L. Paran, 72 j. — E. M. van Lent, d., 1 j.

BEVALLEN: A. A. M. Stoeller, geb. Meenerbreuker, levenl. z. — K. van Putten, geb. Kruyt, levenl. d. — J. van Tol, geb. Frudiger, d. — J. B. Vlaskamp, geb. de Neef, z. — P. Urbanus, geb. Teigeler, d. — W. A. E. Bolk, geb. Roomer, d. — M. van Nes, geb. Grootepas, z. — S. van der Beek, geb. Kampschruur, d. — M. A. Claassen, geb. Corstens, d. — G. van den Broek, geb. Junger, d. — S. van Cleeff, geb. de Jongh, z. — H. Roldaan, geb. Baksteen, z. — C. E. Elie, geb. Reynard, d. — M. van der Ninoop, geb. Schilperoord, d. — J. M. Labee, geb. de Bruyn, d.

Ter Secretarie der Gemeente Rotterdam is tegen betaling van *twintig* centen verkrijgbaar gesteld de in de Raadsvergadering aangeboden, van de Commissie voor de Huishoudelijke Verordeningen ontvangen Ontwerp Verordening op de invordering der Schoolgelden van de Scholen waarin openbaar lager onderwijs wordt gegeven en der Bewaarscholen voor minvermogenden.

Rotterdam 3 *September* 1859.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BATAVIA, Cornelis Smit, R. Wiedenaar. — 2474 kan. Suiker, 200 k. Indigo, 1380 Huiden en 4111 b. Bindrotting, NHM.

BATAVIA en TJILATJAP, Stella Maris, A. Leeflang. — 5650 pic. Koffij, 300 pic. Tin en 60 pic. Rotting, NHM.

BREMEN, Jonge Pieter, J. P. Hamstra. — 14,067 st. Duigen, Wambersie en Zoon; 3600 st. dito, Order.

DORNUMERSIEL, Onrust, J. Mudder. — 29 last Raapzaad, Order.

Amsterdam.

BATAVIA, Amerika, Zeeman. — 368 kan. Suiker, 403 z. Rijst, 7 k. Indigo, 20 k. Gember, 44 legg. Kokosolie, 2200 p. Koe- en 950 p. Buffelhuiden en 1000 boss. Bindrotting, J. Barge; 1 z. en 359 kann. Suiker, Boissevain en Zn.; 100 k. Gember, J. Rahder Hz.; 686 z. Koffij, 1009 b. en 253 p. Tabak, 25 k. Gember, 5 k. Naturalien en 7 k. Diverse, Order.

BANJOEWANGIE, de Sperwer, P. P. Huges. — 2065 b. Koffij, 760 kan. Suiker en 1656 b. Bindrotting, NHM.

BANJOEWANGIE, Willem de Clercq, Ouwehand. — 4130 b. Koffij, 1933 kan. Suiker, 671 sch. Tin en 3261 b. Bindrotting, NHM.

SURINAME, Stad Leeuwarden, J. J. Dijk. — 54 v. Suiker, J. J. Poncelet en Zn.; 37 v. dito, U. Wilkens en Co.; 12 v. dito, van Heukelom en Vollenhoven; 25 v. dito, P. N. L. Aberson; 17 v. dito, C. de Vismes; 88 v. dito, J. en Th. van Marselis; 15 v. dito, Th. van Schaak; 106 b. Cacao, Order.

KAAP DE GOEDE HOOP, Sunshine, W. Watson. — 900 b. Wol, NHM.

LIVORNO, Bougina, Koster. — 2 v. Borax, Merrem en Co.; 5 blokk. Marmer, J. H. Teixeira de Mattos; 14 bl. dito, S. A. le Vino en Co.; 26 k. Vruchten, C. Hemmann en Co.; 25 k. Sukade, Wed. W. Wieffering; 15 k. Vruchten, Wunderly en Co.; 1474 marmeren Vloersteenen en 1 bl. Marmer, Kreglinger en Co.; 20 k. Sukade, 38 v. Potasch, 10 v. Puimsteen en 12 b. Komijn, W. Witkamp, te Rotterdam; 10 k. Sukade, 6 v. Sennaäarde, 12 v. Ossenbloed, 50 b. Jeneverbessen, 397 marmeren Steenen en 4 bl. Marmer, Order.

FRYBURG, Pietertje, Kramer. — 2828 hempt Raapzaad, A. en F. Haerten.

OSTEDAY, Barbara, Lutjes. — 50 l. Raapzaad, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA, mede voor Passagiers, het Nederl. Brikschip Bantam, kapit. B. G. van den Bolck. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en Kuyper, van Dam & Smeer.

BATAVIA, het Ned. Fregatschip d'Elmina, kapit. P. C. Teengs. Adres bij de Reeders C. Vlierboom en Zonen en de Cargadoors Vlierboom en Suermondt.

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw gebouwde Clipper Campagne-Fregatschip Jan de Witt, kapit. F. Guyt Jr. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BATAVIA en SAMARANG, voor Goederen en Passsagiers het Ned. Barkschip Christiaan Huygens, kapit. S. van Katwijk. Adres bij de Cargadoors de Groot Roelants & Co., te Schiedam, en P. A. van Es & Co., te Rotterdam.

BOSTON, het Ned. Brigantijnschip Fosca Helena, kapit. J. M. de Waal. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

BOSTON, het Pruissisch Barkschip Marschall, kapit. W. Jordan. Adres bij Wambersie & Zoon.

BREMEN, het Oldenburger Schoonerschip Demuth, kapit. E. Beusmann. Adres bij Seeuwen & Co.

DANTZIG, het Nederl. Kofschip Sophia, kapit. B. L. Brongers. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

DUBLIN, het Ned. Kofschip Neptunus, kapit. M. E. van der Veen, om 10 September te vertrekken. Adres bij Hudig & Blokhuyzen.

GIBRALTAR, het Nederl. Schoenerschip Pomona, kapit. C. van der Sloot. Adres bij Seeuwen en Co

GUERNSEY en JERSEY, het Engelsch Schip Admiral Windham, kapit. Cs. Allcock. Adres bij Hudig & Pieters.

JERSEY en GUERNSEY, het Eng. Schoenerschip Seabird, kapit. Chs. Nuttall. Adres bij Hudig & Pieters.

KANAGAWA, bij JEDDO (JAPAN) via BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip Krimpen aan de Lek, kapit. W. Ouwehand, om in het begin van de maand November 1859 te vertrekken. Adres bij den Reeder Murk Lels, te Alblasserdam, en bij de Cargadoors Kuyper, van Dam & Smeer, te Rotterdam, en de Coningh & Co., te Amsterdam.

KONINGSBERGEN, het Nederlandsch Kofschip Catharina Knelsina, kapit. H. E. Vos. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

LISSABON, het Nederl. Hoekerschip Maria Johanna, kapit. G. van der Gaauw. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip Flora Mc. Donald, kapit. J. Fuller Jr. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Pruissisch Fregatschip Duisburg, kapit. F. A. Wiegmann. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Nederl. Schip Luconia, kapit. C. J. D. Hulshoff. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip Wabamo, kapit. L. F. Doty. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip Epaminondas, kapit. F. S. Brandt. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-ORLEANS, het Amerik. Fregatschip City of Bath, kapit. W. Carney. Adres bij Wambersie & Zoon.

PHILADELPHIA, het Bremer Barkschip Amalia, kapit. E. L. Hubbart. Adres bij Wambersie & Zoon.

RIGA, het Hanover Schoonerschip Maria, kapit. H. Heijen. Adres bij Seeuwen & Co.

SOERABAIJA en MACASSAR, het snelzeilend Nederl. Driemast-Schoonerschip Valparaiso, kapit. E. J. Kok. Adres bij de Bevrachters 't Hoen, Hudig en Co. en de Cargadoors Hudig & Pieters en Co. Cornelder & Zn.

SOERABAIJA en MACASSAR, het Ned. Schoenerschip Adriana Jacoba, kapit. Blekkingh. Adres bij de Reeders 't Hoen, Hudig en Co. en de Cargadoors Hudig & Pieters.

St. PETERSBURG, het Nederl. Schip Geerdina, kapit. G. Blank. Adres bij Seeuwen & Co.

St. PETERSBURG, het Nederl. Schoenerschip Maroim, kapit. H. E. Kuiper. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

St. PETERSBURG, het Nederl. Galjootschip Sophia, kapit. H. R. van Laten. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

STETTIN, het Pruissisch Stoomschip Fahrenheit, kapit. E. Mielordt. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

TRIEST, het Driemast-Schoonerschip Schuringa, kapit. H. O. Engelsman, om spoedig te vertrekken. Adres bij Hudig & Blokhuyzen en P. A. van Es & Co.

TRIEST, het Ned. Schoenerschip Veendam, kapit. B. A. Hazewinkel. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

Te Amsterdam:

KAAP DE GOEDE HOOP, het Ned. Campagne-Barkschip Dina, kapit. M. Rademakers. Adres bij de Cargadoors de Coningh & Co. en de Vries & Co., alhier, en te Rotterdam bij de Cargadoors Vlierboom & Suermondt

KAAPSTAD en PORT ELISABETH, het Ned. Brikschip Wildeman, kapit. A. J. Driest. Adres bij de Cargadoors Hoyman & Schuurman, aldaar, en Hudig & Blokhuyzen, te Rotterdam.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 5 September.

RIJST. Heden uit de eerste hand verkocht ca. 3700 b. 2de soort Tafel, per Resident van Son, tot *f* 8½, aan één huis.

TABAK. Heden werd de verkoop bekend van 38 v. Maryland ex Scotia en 26 v. Kentucky ex Charlemagne.

MEEKRAP redelijk geveild; weinig kooplust; prijzen onveranderd.

GRANEN, ZADEN enz. Tarwe: Jarige Zeeuws., Vl. en Overm. bragt heden, vooral voor de mindere kwaliteiten moeijelijk vorige prijzen op; goede en puike *f* 8.25 a *f* 8.90; mindere *f* 7 a *f* 8.10; Nieuwe dito 20 c. lager; puike die nog schaars voorkomt *f* 8 a *f* 8.50; de overige *f* 6.50, *f* 7.50; Roode weinig gevraagd: 161, 162 ℔ jar. Hoogl. Kl. *f* 290 a *f* 295; 163, 164 ℔ dito Bov. Ris *f* 270, *f* 275; Rijn per 2400 kil. *f* 260. Rogge. Nieuwe Overm., Zeeuws, en Vl. bragt bij kleinen aanvoer volkomen vorige prijzen op: *f* 5.50 a *f* 6.10; voor Zaai Rogge wordt meer besteed, doch is moeijelijk te vinden; voorts 154 ℔ Dantz. *f* 185; 150 ℔ Belg. *f* 190; 148 ℔ Fransche *f* 183. In publieke veiling 25 last 144 ℔ onfrissche Fransche *f* 156, *f* 157. Gerst. N. Zeeuws., Vl. en Overm. Winter, *f* 4 a *f* 5.50; dito Zomer *f* 4.20 a *f* 4.90. Haver. Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3.10 a *f* 4.50; dito Lange *f* 2.10 a *f* 3.40. Boekweit, op 140 ℔ N. Noordbrab. *f* 175; jar. dito *f* 172, *f* 173; Holst. *f* 148, *f* 150, *f* 165, *f* 175; Mecklenb. *f* 175. Erwten. Zeeuws. Groene lager, *f* 7.50, *f* 8.50; groote dito *f* 8.50, *f* 12. Boonen. Zeeuws. en Walch. Witte *f* 8.50, *f* 9.75; dito Bruine *f* 8.50, *f* 10; dito Paardenboonen *f* 6.50, *f* 7.10. Koolzaad. Vlaamsch en Overm. £ 53; Vlaamsch £ 52; Zeeuwsch £ 53; puik Flakk. £ 53, alles in zakken. Kanariezaad *f* 10.50, *f* 11.50.

SCHIEDAM den 5 September.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust	*f* 14.75.
JENEVER, „ „ „ „ „	- 20.25.
Amst. proef, „ „ „ „ „	- 21.50.

alles zonder de belasting.

SPOELING, per Ketel .... - 0 70.

AMSTERDAM den 5 September.

TABAK. Heden zijn afgedaan uit de eerste hand 50 v. Maryland per David Steward.

GRANEN. Tarwe tot nagenoeg vorige prijzen: 129, 132 ℔ O. witb. Poolsche *f* 312, *f* 320; 129 ℔ ger. Jar. bonte dito *f* 253 bij partij; 126 ℔ ger. roodb. dito *f* 235; 127 ℔ Jar. bonte dito *f* 275; 127 ℔ Jar. Vriess. *f* 250. Rogge prijshoudend met goeden handel: 125, 128 [...] Pruissische *f* 180, *f* 186; 119 ℔ Odessa *f* 163; 118 [...] Petersb. *f* 164; 117 ℔ dito *f* 160. Gerst en Hav[er] zonder handel. Boekweit onveranderd: 120 ℔ Hols[t.] *f* 172 aan de Zaan; 118 ℔ dito *f* 166; 123 ℔ Vlaam[sch] *f* 165; 115 ℔ Sleeswijksche 145.

ZADEN enz. Koolzaad £ 53; op 9 v. Olie te lever[en] Rubs in Sept. £ 53½. Lijnzaad een doen: 118, 119 [...] Vriesch *f* 315. Raapolie williger: op 6/w. *f* 35¼; Vlie[g.] *f* 34; 1 Oct. *f* 33¾ a *f* 34; 1 Nov. *f* 34 a *f* 34½ 1 Dec. *f* 34¼; 1 Mei *f* 35. Lijnolie als voren: [...] 6/w. *f* 31¼; Vlieg. *f* 33; 1 Oct. *f* 32¾; 1 Nov. *f* 3[...] 1 Dec. *f* 32½ a *f* 32¾. Hennepolie: op 6/w. *f* 37½ Raapkoeken per 1040 stuks *f* 60 a *f* 64. Lijnkoek[en] per 104 st. *f* 9 a *f* 11.

De marktnotering was heden als volgt:

HOOI. Langstraats *f* 14 a 16½	STROO. Rogge ... *f* 12½ a 15	
Kamper-Eilands.. „ 13 „ 15½	Tarwe............ „ 12 „ 15	
Koe............ „ 9 „ 13		

VEE. Runderen 1ste kwal. *f* 180 a *f* 220, 2de kwal. *f* 160 a *f* 200 en 3de kwal. *f* 140 a *f* 180; Melk- e[n] Kalf-Koeijen *f* 90 a *f* 160; Schapen *f* 22 a *f* 2[...] Varkens 38 a 42 c. per Ned. ℔.

LONDEN den 3 September.

TALK. Volgens berigten van St. Petersburg is de mar[kt] aldaar zeer vast en alhier zijn de prijzen daarop belangrij[k] gerezen. Men noteert: PYC disp. 57/, Oct./Sept. 57[...] Oct./Dec. 57/6, Dec. 58/.

LIVERPOOL den 3 September.

KOLENVRACHTEN. Men noteert: naar de Kaap d[e] Goede Hoop 37/6 a 40/; Panama 45/, Ceylon 37/6, Bomb[ay] 36/ a 37/6, Calcutta 35/, Aden 45/, Singapore 37/6 [...] 40/, Suez 55/ a 57/6, Hong Kong 50/ a 51/, Shangh[ai] 52/6, Sydney en Melbourne 40/, San Francisco 45/.

ANTWERPEN den 3 September.

Van KOFFIJ zijn verkocht in de eerste hand 780 bale[n] Domingo. — GRANEN met weinig handel en onveranderd[e] prijzen. — Van KATOEN vonden 381 b. Georgie nemers e[n] van RIJST 400 b. gep. Rangoon, tot vaste prijzen.

HAVRE den 1 September.

KATOEN. De markt is stil maar onveranderd en er zij[n] 500 b. afgedaan. — KOFFIJ vast maar minder levendig[;] 183 b. Haïti bedongen fr. 69; 211 b. dito op levering fr. 71; 300 b. Rio fr. 81; 30 v. Plant. Ceylon fr. 142½ en 50 b. Padang fr. 132. — SUIKER. Op berigten va[n] Parijs lager. Omzet 157 v. Antilles tot fr. 57½ en 187 b[.] Braziel n.° 12 tot fr. 33. — Van INDIGO zijn 13 kiste[n] Beng. verkocht tot geheimen prijs. — WOL zonder handel. — CACAO 250 b. Para op levering vonden nemers tot fr. 7[...] en 234 b. disp. tot fr. 71½ a 72. — QUERCITRON. Voo[r] een partijtje Baltimore betaalde men fr. 12.

HAVRE den 2 September.

KATOEN is heden minder gevraagd en er zijn slecht[s] 550 b. verkocht. — Van KOFFIJ vonden nemers 250 b[.] Haïti tot fr. 69 en 80 b. Rio tot fr. 74. — Van SUIKE[R] zijn 95 v. Antilles tot fr. 70 verkocht. — Van INDIGO vonden 17 k. Bengaal tot geheimen prijs koopers. — Va[n] WOL zijn 26 b. Buenos-Ayres afgedaan tot fr. 2.60. — CACAO. 200 b. Haïti bedongen fr. 57. — VERWHOUT. Men meldt ons den verkoop van 200 t. Haïti Campêchehout op levering tot fr. 6 en 150 t. dito tot fr. 5.87½.

HAMBURG den 3 September.

KOFFIJ. Omzet 1200 b. Rio en 800 b. diverse soorten tot diverse prijzen. — ZINK stil. — RAAPOLIE per Oct. 22.12 per Mei 23.4. — GRANEN. Tarwe prijshoudend. Rogge stil.

RIO-JANEIRO den 9 Augustus.

KOFFIJ. De loop onzer markt gedurende de afgeloopen maand is tegen alle verwachting geweest. De berigten van Amerika waren slecht, de aanvoeren van de binnenlanden geregeld, de omzet gering, de kwaliteit der Koffij slecht, de voorraad verminderde dag aan dag tot 120/m. b. toe en niettegenstaande zijn onze prijzen 200 reis gerezen sedert de laatste mail, en heeft men $ 5.900 voor oude good first en $ 6.100 a 6.200 voor nieuwe dito betaald, ofschoon hiervoor weinig te plaatsen was. Dit alles kan nergens anders aan worden toegeschreven dan dat men iederen dag meer verzekerd wordt dat de oogst buitengewoon klein zal zijn. Toen hierop van Europa het berig[t] van den vrede kwam is de markt dadelijk levendiger geworden en men heeft coulant de bovengemelde prijzen betaald. Sedert zijn 62,600 b. afgedaan, waarvan voor Amerika 46,300 b., voor het Kanaal 6,800 b. en voor de Midd. Zee 9,500 b. Terwijl sedert 9 Julij in het geheel 175,300 b. verkocht zijn. Men noteert de volgende prijzen met eene zeer willige markt: superior nieuwe 6400 a 6500 rs., dito oude 6100 a 6200 rs., goodfirst nieuwe 6100 a 6200 rs., dito oude 5800 a 5900 rs., regular nieuwe 5800 a 5900 rs., dito oude 5500 a 5600 rs. Onze voorraad is verminderd tot 60/m. b., waaronder zeer weinig goede kwaliteit is. — VRACHTEN flaauw en laag. Naar het Kanaal 20/ a 25/, Midd. Zee 20/ a 35/, Havre fr. 30, Amerika 40 a 50 c. — KOERS op dit oogenblik zeer vast 24½ a 24¾ c. op Londen.

MONTE-VIDEO den 30 Julij.

HUIDEN. De prijzen die men voor gez. betaalde zijn ca. 10 rs. hooger en er werden ca. 17,300 stuks afgedaan. De voorraad is tot 6 a 7000 stuks verminderd. Van gedroogde vonden 29/m. stuks nemers, meestal voor Amerika. Gezouten Paardenvellen. 17/m. stuks bedongen 21½ rs. De voorraad is zeer klein. Gedroogde dito zonder handel. — TALK zonder voorraad noteert men 26 rs. — WOL met bijna geen voorraad en nominale prijzen.

FERNAMBUCK den 13 Augustus.

SUIKER. Na het vertrek der laatste mail zijn de prijzen vaster geworden en die voor het kanaal 50 a 100 rs. gerezen. Moscovados zijn voor Frankrijk gevraagd. Naar mate er meer omging en de voorraad verminderde hebben de houders hunne vraagprijzen verhoogd en vooral op de berigten van den vrede rezen de prijzen tot $ 2450 voor het kanaal, $ 2500 a 2600 voor Amerika en $ 2700 a 2750 voor Clayed. De voorraad is zeer gering en bedraagt slechts 10/m. b. Aanvoer dezer maand 24,643 b. — KATOEN eveneens hooger, mooije Fernambuck $ 9.400, Paraïbo $ 9.200 a 9.300. — Van HUIDEN is weinig voorraad, laatst betaalde prijs 258 rs. — VRACHTEN zeer flaauw, naar het kanaal 25/ a 20/ en 5 pct. — KOERS. Op Londen 21½ 90 dagen dato.

BAHIA den 12 Augustus.

SUIKER. Er ging weinig in dit artikel om, daar de voorraad zeer klein is en de prijzen volstrekt niet in verhouding zijn met die der Europ. markten, en alles voor Rio-Janeiro en andere naburige plaatsen gekocht tot $ 2.600 a 2.800 voor Moscovados en $ 3.100 a 3.300 voor blanke soorten, waarvan de kwaliteit over het algemeen nog zeer veel te wenschen overlaat. Eenige partijtjes Ruwe vonden tot $ 2.200 a 2.300 voor Engeland nemers. Wat den oogst betreft zijn de berigten overal zeer ongunstig en het bevestigt zich dat dezelve zeer klein en zeer laat zal zijn. — KOFFIJ. Door de vele aanvoeren zijn de prijzen gedaald tot $ 4.500 en 4.600, waartoe nog al het een en ander is omgegaan. — CACAO is veel aan de markt, Bahia bedong $ 4.200 a 4.400 en Ilheos $ 4.400 a 4.600. — In HUIDEN zijn eenige zaken gedaan tot 300 a 320 voor gedr. en 240 a 260 voor dr. gezouten. — TABAK. Voor 1.a soort betaalde men $ 5 a 5.400 en voor 2.a $ 4 a 4.400, maar de kwal. laat te wenschen over. — KOERS vaster. Londen 24¼ a 25. — VRACHTEN iets beter, daar vele schepen vertrokken zijn. Men noteert naar het Kanaal 25/ a 30/ en de laatste bevrachting was 15/ a 20/.

SANTOS den 2 Augustus.

KOFFIJ. De voorraad op 1 Augustus bestond uit ca. 3000 b., die verkocht zijn tot $ 5.400 voor goede en $ 4.800 a $ 5.300 voor ordinaire kwaliteit. De aanvoer is zeer klein. In de maand Julij werden uitgevoerd 22,790 b. Men noteert goede kwaliteit $ 5.400. — SUIKER. Men noteert superior blanke $ 5; regular dito $ 3.600. — TABAK $ 8.700 a $ 10 naar kwaliteit.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.